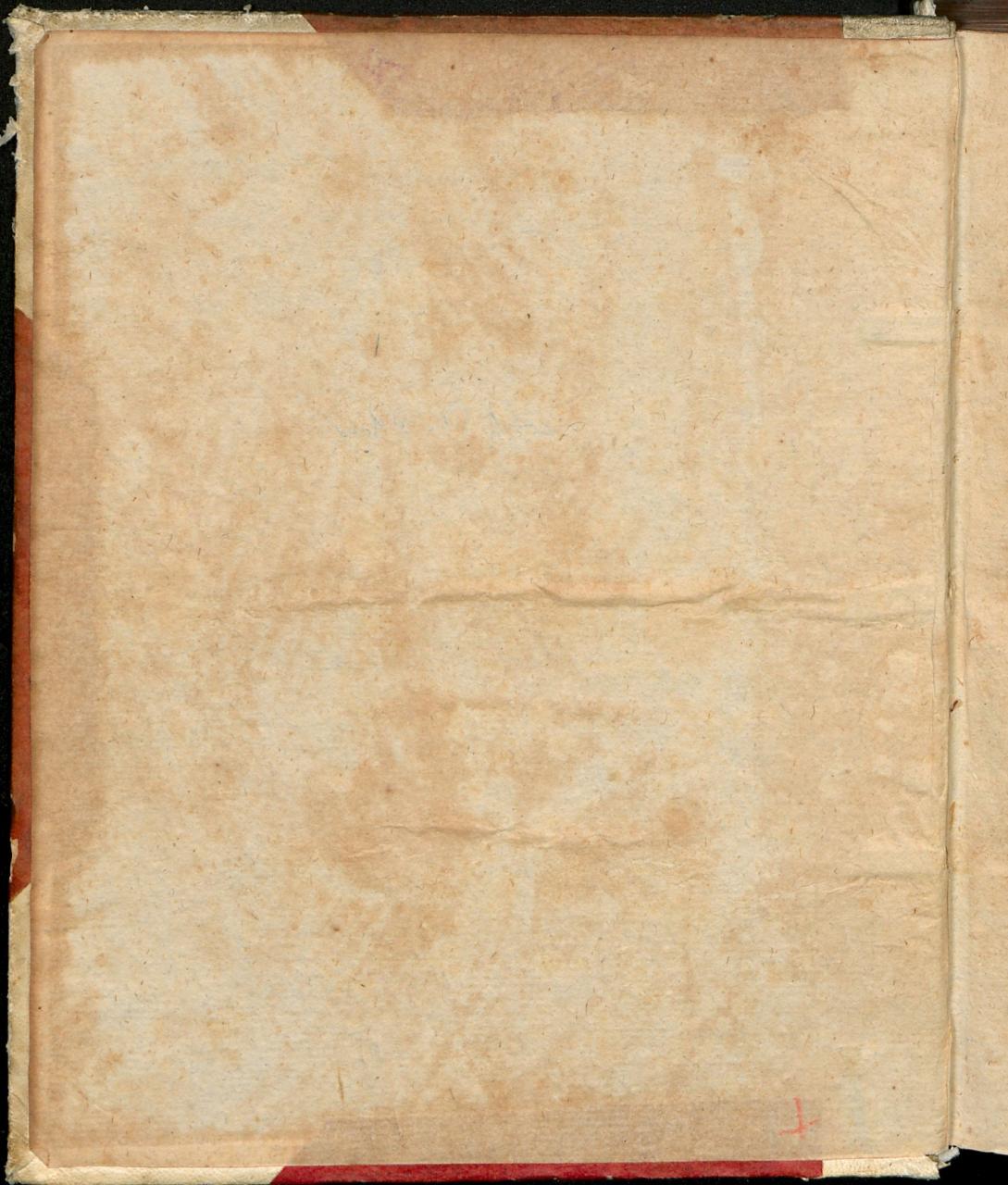

22.

22.

V2

DISSERTATIO IVRIDICA
DE
**IVRE EX PERSONA
TERTII QVÆSITO**

QVAM

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPĒ AC DOMINO

DOMINO

GVILIELMO HENRICO

DVCE SAXONIÆ, IVLIACI, CLIVIÆ, MONTIVM
ANGARIÆ, ET WESTPHALIÆ
ET RELIQVA

CONSENSV ILLVSTRIS FACVLTATIS IVRIDICÆ

SVB PRÆSIDIO

**DN. FRIDERICI GOTTLIEB
STRUVII**

IVR. VTRIVSQVE DOCTORIS CVRIÆ DVCALIS SAXONICÆ
ADVOCATI ORDINARII

PRÆCEPTORIS ET AFFINIS SVI PLVRIMVM
COLENDI

IN ILLVSTRI ACADEMIA IENENSI

M D C C X V I I I DIE APRILIS

PUBLICO ERVDITORVM EXAMINI SVBMITTIT

AVTOR ET RESPONDENS

FRIDER. AVGVSTINVS WERNER.

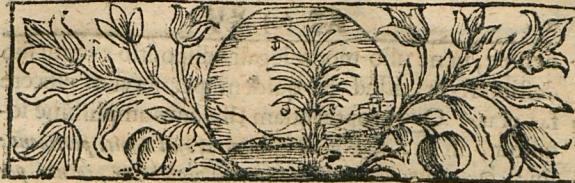
SCHWARTZBURGICVS.

LEGVM CVLTOR.

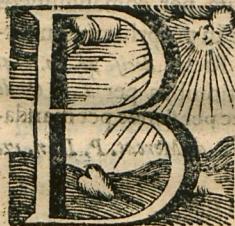
IENÆ LITTERIS FICKELSCHERRIANIS.

DISSERTATIO IURIDICA
IURE PERSONA
TERTII GESTO
DOMINO
GAIELMO HENRICO
DANIELI
STRALLEN
TRIDRAGOTTLIEB
IN ILUSTRI ACADEMIA LEINSI
TRIDRAGOTTHUS MERRNER
SCHUARNAURICAS
HOC CAPITOL
INTELLIGERE HABEBITUR

I. N. I.

THES. I.

Rocardicum illud, QVOD NON Regula
POSSVM PER ME, NON traditur,
ETIAM POSSVM PER A-
LIVM, MEO NOMINE GE-
RENTEM L. 10. C. de hered. in-
sist. l. 31. ff. eod. toties toties
que in scholis inculcatur juri-
dicis. Et: QVOD ALICVI SVO NŌN LICET
NOMINE, ILLVD NEC ALIENO LICEBIT,
docet disertē Pontifex in cap. 67. 68. de R. I. in 610. Ra-
tio horum principiorum in authoritate legum propu-
gnanda posita esse videtur; siquidem alias multæ leges
prohibitivæ, factorum propriorum, circumducen-
tur substitutione aliorum, ex quo omnis earum vis
ac intentio superioris pessum iret. Huic asserto ut
antiquissimi, sic & recentiores ICti subscripserunt:
Sic enim Paulus L. 8. §. 1. ff. de usucap. scribit: sed cum
qui suo nomine nihil usucapere potest, nec per seruum posse.
Pedius scribit. Et hoc eo magis notatu dignum, quo
facilius indulgeretur olim acquisitionibus per servos;

A

nēmpe,

nempe, ut ne ullo modo legalis dispositio eventu suo destitueretur, illud ne quidem per servum efficere fas erat. Quia propter etiam Ulpianus amplissime loquitur, in L. 2. §. 1. ff. de admin. rer. ad Civit. pertinentib.: ibi: *Quod quis suo nomine exercere prohibetur, id nec per subiectam personam agere debet.* Et ideo si decurio subiectis aliorum nominibus, *praedia publica locat*, que decurionibus conducere non licet, secundum legem usurpata revocentur. Præterea hæc regula etiam viridi moderna praxi stabilitur, artestantibus variis exemplis & Ddram allegatis. Ita extraneus bona avita per consanguineos retrahere nequit, cum tali jure in proprium, non tertii, commodum utendum sit. Richt. *decis. 76. n. 174.* Pari ratione Nobiles negotiationibus per L. 3. C. de commerc. & mercat. prohibiti, nec per se nec per mandatarium interesse possunt. Strach. *de Mercat. P. II. n. 17.* Marquardt, *de Mercat. L. I. C. 10.*

THES. II.

Limitatio. Hæc omnia utut satis in jure fundata, tamen subjicitur, haut simplici vice contrarium contingere solet: Ita, & ibema ut: **QVOD QVIS EX PROPRIA PERSONA tractatio-** CONSEQUÍ NON POSSIT, CONSEQUATVR **nis propo-** EX CONCVRSV ET PERSONA ALTERIVS. **nitur.** notantibus Glossa & Interpp. ad L. 3. ff. que res pign. dar. vel oblig. **Quia** vero decisum hoc non tantum exactæ theoriæ, sed etiam quotidiano usui fori non exiguum lumen adfert, insuper etiam variis apprime jucundis & utilibus contemplationibus ansam præbet, hinc è re esse duxi, ejus fundamentum, rationes atque exempla ex jure Civili, Feudali & Canonico per modum Exercitationis Academicae, pro ingenii viribus, illustrare.

THES.

Reliquit nobis decissum hoc in monumentis suis Iulius Paulus, ICtus ingenii acumine nemini gule Iulius secundus, qui tempore Alexandri Imperatoris florentissimus exstitit, & Ulpianum coævum habuit. Grotius de *vitis ICtorum L. II. Cap. 10.* Sedes vero regulæ habetur in *Liberis Questionum*, quorum viginti consignasse, Index Pandectis præfixus testatur. Nec me erraturum credo, si dixero, assertum illud juris originem suam mediæ quondam ICtorum jurisprudentiæ debere, cuius mentionem Justinianus in §. 3. *Inst. de legit. agn. succ. rispruden-* inspergit. *Quemadmodum enim huic jurisprudentiæ,* per veterum JCTorum tradita exultæ, maxime fuerat solenue & usitatum, regulis generalibus propensis, analogiam juris Civilis enodare, & vel ampliando vel restringendo rationem illius pertractare *L. 2. §. 5. ff. de O. J. L. 10. ff. de jure Codicill.* Schubarth. *de Fat. jurispr. Exerc. II. tb. 54.* Ita quoque luculenter ex hoc ipso Pauli effato nota characteristica jurisprudentiæ atatis mediæ patescit. Extra enim hoc, quod in omnibus iis locis, ubi JCTi ad dictum axioma sese referunt, eorundem interpretationes offendamus, accedit, quod Imperatores in Constitutionibus suis ad id, tanquam principium, ex declaratione veterum JCTorum, analogia & ratione juris Communis nitente, oriundum, provocent; insuper opinionem hanc honorifica Pauli appellatio, qua P. Mutium Scævolam, qui sc. conditor mediæ jurisprudentiæ in *L. 2. §. 39.* *§. 0. J. audit, suum vocat, tanquam à cuius doctrina & scriptis dependeret, promovet, prout constat ex L. 27. §. 2. ff. de patr. ex L. 38. de vulg. & pupill. subst.*

Porro sententiæ nostræ adstipulatur argumentum, à frequenti allegatione placitorum mediae jurisprudentiæ, qua Paulus utitur, deductum. Ut in L. 14. ff. de Legib. L. 15. pr. ff. de usucap. L. 20. ff. de pæn. & alibi. Ex his omnibus itaque comprobari affatim potest, quod extra omnem dubitationis aleam positum sit, axioma hoc inter prima iuris profundissimi principia haut ultimum obtainere locum.

THES. IV.

Sedes re- Prodidit aut memoria hanc limitationem Tri-
gule exce. bonianus in L. 3. in fin. ff. que res pign. vel hypoth. dat. ob-
ptive & lig. non pos., ubi expresse dicit: SÆPE QVOD QVIS
sensus ex EX SVA PERSONA NON HABET, HOC PER-
plicatur. EXTRANEVM PETERE POTEST. Ita nimirum
 se textus in vulgari Editione habet; legunt vero alii,
 notante Gothofredo in Not. ad d. l. pro petere potius
 habere; verum utraque lectio non impedit, quo mi-
 nus idem sensus maneat. Nam juris *petitio* & causa
 unde quis jus tale legitime *habeat* & acquisiverit sunt
 correlata arg. L. 1. ff. de O. & A. Et sic actuale exerci-
 tium vox petere, vox habere vero jus respicit. Hanc
 in rem merito conferenda L. 143. ff. de V. S. ibi: *Id a-*
pud se quis habere videtur, de quo habet actionem: habetur
enim quod peti potest. Intelligitur vero per personam
 non tantum jus personarum vel jus ad rem, verum
 etiam jus in re, & ita generaliter omne jus, quod per-
 sonæ cuilibet ex quolibet juris capite competit. *Quo*
sensu enim in L. 2. ff. de stat. hom. dicitur; jus omne bo-
minum causa esse constitutum, idem hic denotat, ut ita
 persona hic consideretur *subjective*, ad quam ex dispo-
 sitione juris, jus ex persona alterius quæsum, refra-
 tur.

tur. Add. L. 188. de V. S. Vocula autem per vario significatu in jure venit, sicuti Alciatus, Goeddeus, Rebuffus ad L. 146. s. i. ff. de V. S. perhibent. Interdum enim notat perfectionem actus & temporis continuationem, aliquando actus intentionem, huc faciunt antiquæ formulæ jurare per venerationem Principis, L. 2. C. de R. C. Brisson. de formul. L. VIII. princeps Nostro vero instituto maxime ea significatio vocula per convenit, quæ continet relationem ad personam & proprium aliquid personæ juri. Quo spectant paf-
 sim obvenientes in Legibus formulæ. Per se agere
 quod non possit per aliud exerceri, uti Paulus no-
 stter notat in L. 2. ff. quem servit amittit ibi nam ire per
 se eum posse, qui actum haberet. Et ita hic excluduntur
 acquisitiones per procuratorem, quii licet inter extra-
 neas referatur personas, tamen non per se agit sed
 nomine alterius, cum ē contrario Paulus hic talia in-
 telligat jura, quæ jure quodam proprio ad certam
 quidem personam referuntur, verum ex dispositione
 juris alteri etiam sunt communicabilia. Unde etiam
 per se & per aliud sibi invicem opponuntur ab Ulpiano in L. 2. ff. de hered. petit. ibi sive suo nomine, sive
 per se, sive per alios effecti sumus. Ut ita per hanc dictio-
 nem JCtus illud innuere velit, quod aliquis inter-
 dum jure sibi regulariter non competente, sed tertio,
 nihilo tamen secius gaudere, idque vel vindicationi-
 bus vel conditionibus persequiri propter personalem
 alterius vel civiliter vel naturaliter contingentem
 concursum, queat, quamvis alias ipsum solum consi-
 deratum Leges talis juris partipem non fecerint.
 Præterea per idem significat ac properet prout advertit

Strauchius in Lexic. Particul. ad d. voc. per, & declarat quoque Paulus in L. 2. princ. ff. de aqu. vel aqu. pluv. arc. ibi: *In summa tria sunt, per qua inferior locus, superiori servit: Lex, natura loci, vetustas, que semper pro Lege habetur minuendarum scilicet litium causa.* Ut hinc eadem significatio ad nostram Legem translata, nihil aliud involvat, quam facultatem quandam juris moralem, quæ *proper concursum & personam alterius nobis ex dispositione juris competit.* Adjicitur denique *extraneum*, quo ipso eximuntur servi ac liberi vel sub dominica vel sub patria constituti potestate, siquidem tales ob fictionem juris & vinculum unionis pro extraneis non reputantur.

THESS. IV.

Quotuplici modo Solet autem ista *acquisitio ex persona tertii* duobus potissimum sese exercere modis. Primo enim *fiat talis consequitur quis* ius aliquod tale quod *antea non habuit*, *acquisitio?* quam cum ex concurrentia tertii illud eidem contingenter. Deinde acquiritur ius intuitu tertii, quod *antea nobis competuit sed amissum fuit*, & ita quis ex persona alterius ad illud amissum *restitutus*. Insigne hujus rei exemplum ex Pauli deciso refert Papinianus in L. 42. princ. ff. de bon. libert. Quæ Lex utut obscurior, propter corruptam lectionem, tamen prout recte restituta à Cujacio L. I. Obs. 38. talem erutam continet speciem: *Cajus ex duobus, quos habuit, filiis, unum hæredem facit, alterum exhæredat;* Postea vero filius hæres institutus, arrogando in familiam suam, *exclusum à patre, assumit.* Questio ergo movetur, an taliter arrogatus post mortem arrogantis patris *consequatur etiam jura patronatus, in naturalis Pa-* rentis

rentis libertos. Neganda quidem ideo hæc quæstio videtur, quod à jure hoc paterno patronatus semel per patris dispositionem habeatur exclusus & sic ad jus amissum non detur regressus, *quoniam pena, quæ Legibus aut Edicto irrogaretur, propter quam scilicet causam à patre naturali exhäuserdari poterat, adoptionis remedio non oblitteraretur.* Verum respondet Papiani: *Paulus notat: Ei qui alio jure venit, quam eo quod amist, non nocet id, quod perdidit, sed prædest, quod habet: Sic dictum est patrino eodemque patrone, filio non obesse, quod quasi patronus deliquerit, si ut patrone filius vñire posset.* Adeoque argumentatur, quod exhäuserdatus jus ex propria persona amissum recuperet ex persona defuncti arrogatoris, in cuius iura, locum & personam succedere dicitur.

THES. VI.

Pro nostro itaque scopo habemus, jus vel *objectione noviter quæsum vel amissum noviter restitutum.* Alia res *acquisitiōnis per aliū.* est, si sermo incidat de eo jure, quod quis alias quidem habet, sed intuitu *certæ personæ* in actum secundum deducere nequit, siquidem citra respectum personæ impeditis ejusdem juris cursus patet liberimus. Et sic in proposito casu non tam quis imperat, aut quod nondum habuit acquirit, sed impedimento juris & exercitii sui eximitur. *Quem casum L. 6. ff. de vulg. & pupill. subf. illustrat exemplo. Quippe in qua Lege ille, qui propter Legem Papiam Poppæam capere ex patris testamento solidum non poterat, v. g. filius naturalis, juxta L. 2. Cod. de Liber. natur. non prohibetur solidum capere ex bonis filii legitimi, aliunde quam à patre quæsitis, cui iste naturalis à pa-*

tre

tre suo naturali erat substitutus. Ergo prohibitio quæ excludit naturalem à successione patris, non æque adiunxit hæreditatem filii, quippe ad cuius personam ratio prohibitiva extendi nequit. Et licet unum sit in tabulis pupillaribus testamentum patris & filii, ut inde prohibitio respectu patris pertinere etiam videatur ad filium *arg. l.2. s.4. ff. de vulg. & pupill. substit.* tamen duæ sunt hæreditates, una patris, altera filii, ut sic impedimentum, quod ex persona patris nascitur, non debeat porrigi ad personam filii. His non contrariatur effatum Ulpiani *in L.36. ff. de don. mort. caus.* Vult enim in proposito ibi casu legatarius directo ex judicio defuncti capere, quod foret in fraudem Legis Papiæ. Aliter autem sese habet in substitutione pupillari, vi cuius substitutus non tam ex patris quam filii voluntate quid accipit. Intellectu enim juris filii testamentum intervenisse singitur, ut ita substitutus bona magis filii, quam patris consequatur. Simile exemplum nobis repræsentat filia, sese abdicans hæreditate paterna, fratribus gratia. Hæc enim non diutius commodo successionis in bona paterna caret, quam fratres, propter quos renunciatio inita, adhuc in vivis extent. Verum si fratres diem supremum ante patrem subierint, non præjudicat ipsi pactum renunciativum interpositum in favorem fratribus, cum causa & fundamentum pacti morte fratribus deletum sit. *Gail. II. Obs. 148. n. 10. Struv. Synt. Civ. Exerc. 38. tb. ult.*

THE S. VII.

Quomodo Fit porro talis ex persona tertii acquisitio rursus *fiat specia* duplice modo; aut enim ita, ut ille tertius simul concurrat,

currat, & sic ex concurſu ejus conſequamur jus ali-
quod ſimultaneum & cumulative, veluti exemplum
inferius declarabit, circa teſtitutionem in cauſis indi-
viduis. Vel ita, ut jus alterius, mediante legi diſpo-
ſitione immediata, in nos privative habeatur transla-
tum, uti habet L. 14. de diuers. temp. except. Quando
nimirum quiſ ad complendam præſcriptionem, ius an-
nis annumerat & antecellorū, in bona fide constituti,
annoſ, ut ita iuſta poſſeſſio antecellorū proſit etiam ſuc-
ceſſori L. 19. L. 20. de uſu. Idem offendimus in juri-
bus ex perſona defuncti ad hæredem translatis, de
quibus infra erit agendum. Quamvis ſi penitus in-
tropiciamus, iſtiuſmodi cauſa faltem oblique & illu-
ſtrationis tantum gratia iuſtituto regulæ noſtræ ad-
jungi queant. Nam in præſcriptione quod attinet,
jus antecellorū, erat illud adhuc imperfectum, & de-
mum in perſona præſentis poſſeſſorū ad maturita-
tem ſuam pervenit, conſequenter non tam jus ex
perſona tertii acquisivit, quam coeptum in propria
perſona perfecit. In juriſbus vero ad hæredem translatis, fit minime concurſus plurium perſonarum, ſed
propter characterem repræſentativum hæres cum per-
ſona defuncti una perſona eſſe cenſetur juxta Nov. 48.
princ. & ita jura illius, per mortem non extincta, fuſci-
pit: Verum cum tamen iſtæ perſonæ maneant
naturaliter separatae, & civiliſter invicem, quoad com-
moda accessionum & jura communicata, poſſint dici
concurrere, ideo respectu hujus civiliſ concursus dua-
rum perſonarum, naturaliter tamen diſtinctorum, &
communicationem commodorum ac juriſ invicem
factam, cauſa tales huic etiam reſerri merentur.

THES. VIII.

Funda-
mentum *JCtorum extensiva*, cui postmodum accessit approbatio
acquisitio. Legis civilis arg. L. 74. de condit. & demonst. verb. beneficio
Legis. Quanquam enim juxta Legum Civilium funda-
menta, obligationis & acquisitionis principia ab
ipsis personis acquirentibus & paciscentibus debeat
proficiisci, uti eleganter tradit Paulus in L. n. ff. de
O. & A. Et satis firma sit juris regula: *Quod extra-
neus extraneo nullum jus aut actionem possit acquirere juxta
L. 38. §. 17. L. 126. g. 2. d. V. O. L. 73. §. fin. de reg. Jur.
Vinn. Ad §. 4. Inst. de inutil. stipular.* Attamen præ-
luciente ipsa aequitatis ratione, contrarium postea in
nonnullis casibus per usum & interpretationem *JCto-
rum obtinuit*, sicuti ad hanc rationem Gajus provoca-
tus in *L. 39. ff. de negot. gest.* ubi ait: *Solvendo quisque
pro alio licet invito, & ignorante, liberat eum: quod autem
alicui debetur, aliis sine voluntate ejus non potest exigere:*
*naturalis enim simul & civilis ratio sua sit, alienam conditio-
nem meliorem quidem etiam ignorantis & inviti nos facere
posse, deteriorem non posse.* Hoc itaque naturalis ratio-
nis principiū successu temporis melius exultum,
inserviente ipsa juris civilis coharentia, donec tan-
dem perpetuam decisionibus normam posuerit.
*Quod jus civile ejusque analogia præcipue in eo
latet axiomate, quo à veteribus juris peritis derivato
gaudemus, nimirum:* *Quod quis ex uno capite consequi
non potest, tamen ex alio capite potest consequi.* arg. L. 3. C.
de petit. hered. Inde patet, cur ille qui vi legati, rei
alicujus particeps fieri nequit, eandem, hoc nonob-
stante, hæres institutus per universitatē adipiscatur
juxta

juxta L. 62. ff. de A. R. D. Ita ex uno capite neglecta hæreditas, aut præscriptione amissa, potest iterum ex alio capite agnosci atque acquiri arg. L. 17. §. f. ff. de acquir. l. omit. hered. Struv. Exerc. 34. th. 34. Similiter extraneus cui testamentaria prohibitione præclusa est via capiendi bona mediante alienatione, non statim arceretur à successione in eadem bona, qui casus est L. 38. §. 5. ff. de legat. 3. Ut ergo, mutata causa petendi & acquisitionis, prohibitio quandoque legalis cessat; Ita quoque ex pari juri analogia induci potuit, ut mutata persona idem quis possit consequi, quod alias solus habiturus non fuisset, & sic per personam alterius quis capiat, quod ipse quis ex propria persona capere non potuisset.

THES. IX.

Fit præterea talis acquisitio ex persona tertii Fit hec immediate ex intellectu jurium concessivo, & beneficio quodam legali. L. 12. pr. de Reb. aut. judic. posid. immediata sine pacto alterius. Et hac de causa discrimen notandum, quod intercedit inter eam acquisitionem, quæ fit singulari facto, pacto aut stipulatione, quam tertius in nostrum favorem interponit, & nobis aliquando, contra regulam juris acquirit, quersum refertur L. 3. C. de donat. que sub mod. L. 13. §. 7. ff. de acceptil. & alii similes casus, quos exhibet Dn. Flœrcke in Dissert. de jure expacto tertii quæsito, & in compendio quodam, quoad praxin perfectissimum, repræsentat Wernher P. 1. Obs. 182. Differentia enim ratio in eo consistit, quod ex instituto nostræ regulæ acquisitio fiat immediate, etiam invita & ignorantia persona concurrente, sine speciali ejus facto ad hunc finem ordinato. At vero in posterioribus

casibus acquisitionis fit mediate ex voluntate tertii, expresse in nostram utilitatem paciscentis. Ut ita ista acquisitionis magis ad legalem; haec potissimum ad conventionalem sit referenda.

THES. X.

Rationes Rationes & causæ hujus acquisitionis diuersimodæ sunt. I) *Favor personarum.* Ne enim jura in tur (i) favor alicujus introducta detorqueantur in ejus odium contra L. nulla 25. ff. de Legib. L. 6. Cod. zod. narium. inde recte interpretatio jurium, ex praesumta legislatoris voluntate, eo extensa fuit, ut quando unus cum altero concurrat, qui minus jus habet, tunc fiat juris privilegiati communicatio, ne alias jus alterius lœdat, cum jura magis prodeesse debeant quam nocere; Quotiescunque enim odium & favor concurrunt, toties constat, favorem odio prævalere. Menoch. remed. I. recuperanda poss. num. 379. Cujus rationis notabilis exemplum est in materia juris accrescendi ac substitutionis, quando portio alterius gravata cum portione non gravata in eandem personam conjunctam concurrunt; Tunc enim si portio gravata, jure accrescendi vel substitutionis vulgaris obveniat isti, qui ultra dodrantem gravatus in sua portione non est, utitur ille jure detractionis ex persona deficiens cohæredis vel collegatarii, ne scilicet portio accedens gravata lœdat portionem nobis integrum atque inexhaustam relictam per L. 78. ff. ad Leg. Falcid.

THES. XI.

Explicatur Atque hoc spectat Ratio dubitandi ab Ulpiano L. 16. ff. de legat. contr. tabb. prestand. Cum allegata in L. 16. ff. de legat. contr. tabb. prestand. Cum tabb. prestand. enim à patre testatore filius suus esset præteritus; & alter

alter filius emancipatus esset institutus, & uterque bonorum possessionem contra tabulas petiueret; suus quidem propter præteritionem; Emancipatus vero, quod, omissa causa testamenti, veller ab intestato ex Edicto Prætoris, unde liberi, succedere. Querebatur, an emancipatus nihilominus teneatur legata præstare parentibus & personis aliis exceptis, quippe quæ alias suus præteritus, impetrata bonorum possessione contra tabulas, non præstare tenebatur juxta effatum Pauli in L. 15. pr. ff. de bon. poss. cont. rabb. Certe quidam ex antiquis Ictis neque emancipatum, hoc casu, legata præstare debere existimabant, quia tunc alias in effectu fratris præteriti auferret partem dimiciam, cum si emancipatus petere non potuisset hæreditatem, suus solus totam hæreditatem absque onere habitus fuisset; id quod etiam innuit Ulpianus in d. l. 16. dum ait: *emancipatus vero numquid nec ipse præstat quia ei rem auferret, qui præstaturus non erat, se solus esset.* Et ita propter hoc dubitat Ulpianus, quia sic lædi videatur favor filii sui præteriti, cuius pars per indirectum imminueretur, deductis de tota hæreditate legatis. Verum licet contrarium hic decidat Ulpianus, & legata præstanda esse velit ab emancipato, siquidem talis jure antiquo, alio titulo, quam institutionis ad hæreditatem civili jure pervenire non posset, ut sic ille *qui plena defuncti voluntate fruitur, etiam plenum obsequium judicio testatoris præstare debeat.* Attamen & hoc ita accipiendum, ne lædatur pars concurrentis sui, cum ista legata emancipatus pro sua tantum parte præstare debeat. Add. Faber *Conjectur. Jur. Civ.*
L. V. T. 13.

Secunda
Ratio con-
nexitas
causarum
& diffe-
rentia à
jure acre-
scendi.

Altera Ratio est Connexitas Causarum, quæ quandoque inseparabilis censetur, & jurium quandam communicationem inducit arg. L. 4. §. 4. ff. si serv. vim dic. Realius L. II. decis. 4. n. 18. Connexum vero illud dicitur proprio, quod alteri ita adhæret & annexetur, ut ex eo sequatur necessario sive in antecedens sive in consequens. Menoch. Remed. I. recup. posseff. n. 377.

In hoc simile quid habet cum jure accrescendi, quod inter conjunctos obtinet, aliquando etiam post concursum realem, ut exemplum est in usufructu, pluribus relicto L. 3. §. 2. ff. de usfr. accresc. In eo tamen etiam institutum nostræ regulæ differt, quod hi inter quos jus accrescendi obtinet, quilibet ab initio habeat jus in solidum ex propria sua persona & tantum concursu inter se parres faciant L. 3. pr. ff. de usfr. accresc. sive ita, ut separatim unicuique pars rei discreta non assigneretur, sed conjunctum res pluribus relinquatur, quæ potesta inter concurrentes legatarios, in partes, re discretas, dividitur L. 34. §. 9. de legat. i. l. 80. de Legat. 3. Struv Synt. Civ. Exerc. 12. tb. 27. At vero in nostra regula alter ex sua persona jus non habet, vel ad minimum, non plenum jus, verum illud tantum ex concursu & persona alterius consequitur.

Differen-
tia à cor-
causarum, quæ datur intuitu personarum. Unde non reali obli- quilibet rerum individuitas, quæ alias jus solidi & gatione. correalem quandam obligationem inducit hic admittitur. Venit enim continentia causarum vel à personis jus aliquod invicem commune habentibus.

arg. L. 1. ff. de quib. caus. ad eund. jud. ear. vel ex natura & qualitate obligationum, prout tales vel dividua vel individua sunt. L. 4. §. 1. de Verb. Oblig. Aestimatur vero illa obligationum qualitas ex natura objecti in conventionem deducti, ut si hoc vel natura vel jure sit individuum, tunc & jus illi inhærens & obligatio atque actio inde descendens, ejusdem formæ esse dicatur L. 6. C. fam. erit. Laut. in Compend. eod. p. m. 150. Verum hoc jus solidi in eo à nostro instituto differt, quod illud jus solidi cuiilibet ex proprio jure vel per conventionem vel ex natura rei individua acquiratur, adeoque jus unius à jure alterius non dependeat, sed quilibet separatim ex sua tantum persona jus solidi consequitur, quod quidem cum jure alterius, quoad fundamentum petitionis & qualitatem objecti conexum & correale est, sed non ex concursu demum alterius personæ descendit. Et sic breviter magis ex re quam ex persona provenit. Cum è contrario nos tales hic inquiramus casus, ubi principaliter jus nostrum ex concursu personæ tertii dependet, licet aliquando propter connexitatem rerum ac iurium etiam realis sit commutatio, quæ tamen objectum tantum acquisitionis hic constituit, non vero subjectum & fundamentum seu causam. Conf. Gometz Var. Resol. Tom. II. Cap. 10.

THES. XIV.

Tertia causa est *ficta* quædara personarum representatione, Tertia representatione, quæ aliquando facit, ut una persona fungatur ^{tio analogia, ficta} vice alterius, & sic paria jura ex ejus persona consequentur, quæ alias proprio jure habiturus quis non ^{repræsentatio personarum.} fuisset. Atque hæc rursus est duplex, alia enim ex ^{titulo}

titulo quodam universalis & charactere hereditario descendit, ita ut liures plus juris saepe ex persona defuncti consequatur, quam ipse habuerit; alia venit ex titulo singulari, ubi apertius se legis officium exercit, ut quis ex jure quodam surrogationis locum alterius ingrediatur & ita jura ejusdem capiat. Prioris rei exemplum est in L. 4. ff. de Decur. ibi: *Decurio, qui prohibetur conducere quedam, si jure successerit in conductione, remanet in ea: quod & in omnibus similibus servandum est.* Erat nimurum olim Curialibus & Decurionibus conductio interdicta, non tantum publica v.g. vestigium L. 6. §. 2. ff. de Decur. sed etiam rerum privatarum L. 30. C. de locat. nisi jure successionis in conduktione succederent d. l. 4. tunc enim ex necessitate contractus, locatio ab iisdem non tam suscipitur, quam ex Legis dispositione transfertur. Coeterum licet haec prohibitio moribus nostris cesset, tamen ex d. l. 4. generale faciunt axioma. *Quod successionis causa quedam liceant, que alias forent prohibita.* Cujus asserti aliud exemplum est in L. 1. §. n. 12. ff. ad Leg. Corn. de fals. ubi deciditur: quod licet alias tutor vel curator, qui adhuc rationibus tutelaribus est implicatus, nequeat cum fisco contrahere, quin in crimen & poenam falsi incidat d. l. 1. §. 9. l. un. C. ne tut. vel Curat. vestig. conduc. attamen si jure hereditario successerit in fiscalem contractum, poena cessat. Posterioris exemplum est in L. 3. ff. que res pign. vel hypoth. de quo inferius erit dicendum.

THESES. XV.

*Competit autem nobis jus ex persona tertii
hoc jus quasitum quoad exercitium suum jure quodam proprio*

prio plene ac directo. Unde quoque semel nobis quæ-
satum non amplius deinde ex persona alterius depen-
det, nec facto ejus contrario nobis rursus adimi po-
test; verum illo quoque invito, beneficium nobis se-
mel collatum exercere licet. Expressum hujus deci-
si exemplum ab Ulpiano refertur in L. 10. S. 6. ff. de
bon. poss. cont. tabb. ibi: *Hi qui propter alios bonorum pos-*
sessionem contra tabulas petunt, non expectant, ut preteriti
bonorum possessionem accipiant, verum ipsi quoque bonorum
possessionem contra tabulas petere possint. *Cum enim semel*
beneficio aliorum ad hoc beneficium facient admissi, jam non
curant, petant illi, nec ne bonorum possessionem. Conf. L. 3.
§. 11. L. 14. ff. eod. Nimirum antiquitus interdum li-
beris etiam institutis dabatur bonorum possessio con-
tra tabulas, scilicet si quidam instituti fuerint ex e-
mancipatis liberis, quidam præteriti, tunc beneficio
præteriorum & instituti possunt uti, ut bonorum
possessionem contra tabulas testamenti consequan-
tur, etiam præteritis nondum potentibus *dd. text.*
Cujus petitionis usus in eo consistebat, ut ita rescis-
so per bonorum possessionem contra tabulas testa-
mento, hæreditatem ex æquo quis consequatur, &
ita institutus ampliorem partem capiat, v. g. si insti-
tutus sit ex uncia, aliis cohæredibus adjectis, jam ex-
pugnato testamento per bonorum possessionem con-
tra tabulas, nunc semiæsum hæreditatis consequitur,
inter eum & fratrem præteritum, quasi ab intestato
ex æquis partibus divisa hæreditate. Wissenb. ad
Pand. P. II. Diß. XI. tb. 14. Ex quibus patet, quomo-
do nostrum institutum differat à *Cessione*, quippe quæ
non jus aliquod proprium, sed exercitium tantum

alieni juris vel actionis in nos confert. Quæ omnia
secus se habent juxta dictum regulæ nostræ traditæ.

THES. XVI.

Acquisitio per confeſſionem & simultaneam, vel per consequentiam. Quo pertinet
solennis regula: si VINCO VINCENTEM TE, VINCO TE
& regula: IPSVM, quam tradunt Surdus Conf. 125. n. 14. Man-
ſi vinco tica de conjecturis ultimarum voluntatum L. X. Tit. 7.
vincentem n. 6. & alii plures. Ejusdemque regulae occurrit no-
tabile exemplum in Cap. VII. de Concess. præbend. in 6to,
ubi Pontifex ait: Autoritate Martini Pape predecessoris
noſtri, quodam ad præbendam primo in Parmenti ecclesiā va-
caturam nulli alii de jure debitam in ejusdem ecclesiā Cano-
nicum recepto, & alio à nobis in eadem ecclesiā similem gra-
tiam adepto secundo, tertius deinde autoritate noſtra in ipſa
Parmenti ecclesiā in Canonicum, & in fratrem recipitur cum
prærogativa gratiae, quod omnibus predecessorum noſtrorum
autoritate, non autem noſtra receptis in affectione præbende
debeat anteferri: post hac autem vacavit quadam præbenda
in ecclesiā memorata, quaritur quis eorum alteri preferatur,
& secundum quem ordinem præbendas aſsequi debeat tres
predicti: cum igitur ex tenore gratiae, tertio à nobis concessa
apparet evidenter, nos voluisse, primo tertium, & secundum
tertio anteferri: decernimus, quod primam secundus, secun-
dam tertius & tertiam primus debet obtinere præbendam:
alias forma mandati minime servaretur. Licet enim ex per-
ſona sua, secundus primam obtinere non posset: ex perſone
tamen tertii, qui primum superat, illam habet. Nimirum
licet ex Concilio Lateranensi, ministeria & beneficia
ecclesiæ tribui, aut promitti non debeat, antequam
vacent, juxta Cap. 2. de concess. Præbend. in 6to tamen
successu temporis Provisiones Papales inductæ fuerunt

Cap.

Cap. 2. de prebend. in bto. Duaren. de Sacr. Eccles. minister. L. V. Cap. 8. quæ primitus quidem suasoriæ tantum erant, neque illarum præsentatio ligabat manus ordinariorum collatorum, quo minus aliis, quam expectantibus, beneficia conferre possent, uti docet Cap. 6. de concess. præbendar. in bto, postea in necessitatem conversæ fuerunt. Petr. Gregor. de Rescript. L. I. Cap. 4. n. 3. paucis beneficiis exceptis, quæ sub gratia ista expectativa non comprehensa dicuntur, uti exemplum est in beneficiis electivis Clement. i. de Prebend. item in parronatis arg. Cap. 28. X. de f. Patron. & aliis. Postea adeo ampliata fuerunt istæ expectantiae ut pluribus etiam super uno beneficio provisiones concederentur, inter quos provisios concurrentes licet ordo temporis regulariter sit observandus Cap. 31. de prebend. in bto, tamen posteriori sit aliquando provisio sub clausula: Anteferri, quæ tunc ex posteriori facit priorem. Cap. pen. de prebend. in bto. Cum enim expectantia non sit actualis beneficij collatio, sed tantum assignatio quaedam conditionalis, in casum vacantiae facta, nec proinde jus in re expectivario tribuar; Inde potest concedens juri tali nondum perfecte quæsito antevertere, & posteriori prærogativam concedere. Conf. Corvin. de Benefic. L. VI. tit. 4. De hoc igitur casu & modo factæ provisionis agunt verba præsentis nostri capituli relata, cuius proinde sensus recte ita summatur; si tres Expectantes sint in una ecclesia, quibus generalis provisio in beneficium ejusdem Ecclesie, proxime vacaturum est facta, unus quidem autoritate Martini Papæ; Alter autoritate

Bonifacii, tertius ejusdem autoritate, cum Clausula: ut præferatur omnibus receptis non autoritate Bonifacii; Præbendas hi hoc consequentur ordine, nimirum præbendam primo vacantem consequitur secundus provisus, utpote qui partim proviso à Bonifacio præfertur propter prioritatem temporis & tenorem clausulae, partim provisum à Martino primum vincit, quia tertius provisus ex Clausula sua eidem præfertur, ut sic obtineat regula; si vinco vincentem te, vinco te ipsum. Præbendam secundo vacantem consequitur tertius in ordine provisorum, propter clausulam suam insertam. Præbendam denique tertio vacantem primus obtinet; Et ita fructus quidem gratiae ad omnes pervenit, sed ordo habetur mutatus.

THES. XVII.

Cognitis proinde fundamento & rationibus Privilegi Regulæ nostræ limitatiæ, progredimur ad exempla, atus træquorum primum se offert circa Privilegia, circa quæbit ad se notatur Canonistarum & Practicorum assertum: non privi Privilegiatus trahit ad se non privilegiatum in iis que invigilatum. cem separari non possunt. Ut enim priuilegiatus beneficii principalis fructu largissime fruatur, juxta dispositionem L. 3. ff. de Constit. Princip. idcirco inductum habetur, ut fructus concessi privilegii etiam ad non privilegiatos pertineat, si alias usus ejusdem plenarius non detur. Exemplum hujus decisi referunt ex Cap. 12. X. de sepult. ubi Pontifex prescribit; Excommunicatorum corpora aliquo casu in coemiterio ecclæsiastico tumulata, si discerni possint, exhumari debere, sin non possint discerni, non expedire, ut cum ossibus excommunicatorum, corpora extumulen-

lento fidelium. Et ita jus sepulturæ honestæ quod
 ex jure & privilegio parochiali parochianis & fidelis-
 bus competit, etiam excommunicatis fit communi-
 cabile, quamquam hi alias honesto sepulturæ loco
 habeantur privati. *Clement. i. de Sepult.* Idque non
 tantum in odiosis procedit, sed multo magis in fa-
 vorabilibus, quippe quæ latioris alias interpretatio-
 nis habentur, uti declarat *Cap. ad audientiam 13. X. de*
Præscript. ex quo concluditur; *Quod* privatus si jus
 aliquod communie ac individuum vel dependens cum
 Ecclesia Romana v. g. jus census habeat, eodem gau-
 deat privilegio, ut non currat eidem præscriptio,
 nisi centenaria. Ut enim jura ecclesiæ serventur in-
 tacta, privilegium hoc etiam aliis est communicatum.
Add. Zasius L. II. Conf. 19. Ex pari ratione asse-
 ritur, quod aliquando *personalibus* quoque beneficiis
 fruantur extranei cessionarii, causam ab iis privile-
 giatis habentes; si nimis horum intersit, sive si
 hi alias ab usu eorundem privilegiorum excluderen-
 tur, vel damnum sentirent, & ita evenit in tali spe-
 cie, ut quibus quisquam ipse ex sua persona non uti-
 tur, per aliam personam iisdem fruatur, uti casum
 in terminis decisum refert *Mev. Part. IV. decisi. 151.*
 Licet enim alias privilegia causæ cohærentia v. g. hy-
 potheca ad cessionarium, mediante cessione trans-
 ferantur Lauterb. *de hered. vel. act. vend. p. m. 333.* ta-
 men personalia regulariter non transeunt v. g. ijs
 prælationis uxori in repetitione dotis competens
 arg. §. 19. *Inst. de Action.* Attamen idem specialibus
 casibus quandoque fallit.

THESES XVIII.

Explica- Circa jus personarum ex veteri *Assignandi libertos*
tur l. 9. ff. jure, symbolum ad hanc materiam conferit Mode-
de as- stinus in *L. 9. ff. de assignand. libert.* ibi: *utrum ei tan-*
gnand. li- *tum, qui in potestate sit, an etiam emancipato filio assignare*
berto. *libertum Patronus posse, si modo non pauciores quam duos*
praterea in potestate habeat, dubitari solet? Et magis est posse.
Nimirum quamquam olim ex Legibus XII. Tabula-
rum jus patronatus ad omnes manumisseris liberos
transiret, & ita ad omnes patroni liberos, qui ejus-
dem gradus sunt, aequaliter bona libertorum perti-
nerent. Attamen postea speciali SCto cautum fuit,
licere parenti uni ex liberis assignare libertum, ut
post mortem ejus solus is patronus haberetur, cui
assignatus erat, & ceteri liberi, qui ipsi quoque ad
eadem bona, nulla assignatione interveniente, pari-
ter alias admittebantur, nihil juris in his bonis ha-
berent, sed ita demum pristinum jus recipient, si is,
cui assignatio facta, decesserit, nullis liberis relictis
L. 1. ff. de assignand. libert. §. 1. Inst. cod. Dabatur autem
hac assignandi facultas ei, qui duos pluresve liberos
in potestate habebat, & quidem tantum liberis in
potestate extantibus assignatio fieri poterat, non vero
regulariter emancipatis, adeo, ut si is, cui pater as-
signasset, postea emancipatus fuerit, evanescat assi-
gnatio §. 2. Inst. de assignat. libert. Siquidem Lex XII.
Tabularum hoc jus ad familiam restrinxit, nec posset
id extra familiam transferri, & ita emancipati erant
ab hoc jure exclusi, cum per emancipationem agna-
tionis jura solverentur, & emancipatus ex familia pa-
tris exiret §. 3. Inst. de legit. agnat. tut. Quamquam
igit.

igitur ex hoc jure assignatio antiquitus tantum inter
fius obtineret, attamen cum postea ex jure Prætorio
etiam emancipati ad successionem vocarentur, quæ
stio emergebat, annon etiam emancipatis posset, sal-
va juris Civilis analogia, adsignatio liberti fieri? id
quod etiam querit Modeltinus in d. l. 9. & affirmati-
ve decidit, eo nimis casu, si emancipatus haberet
coniunctum in assignatione fratrem in potestate pa-
tris manentem, ut ita assignatio, quæ non posset sub-
sistere in emancipato, valeret ex jure sui haeredis, &
ita habebat emancipatus per alium, coniunctum sci-
licet fratrem, quod per se habere nequivat. Merill.
l. VII. Obs. 13. Quod tamen ita declaratur, ut talis
coniuncta assignatio suo & emancipato, quidem va-
leat ex persona utriusque, modo tamen pater assi-
gnans ad minimum unum adhuc vel plures filios
haberet in potestate, præter illum, cui assignationem
una cum emancipato fecit, quoniam non nisi inter
duos sit loens electioni seu assignationi arg. l. 107.
de IV. S. Ergo si unus tantum sit in potestate, nulla
est assignatio, nec præterea emancipatus facere pot-
est ut valeat, cum tantum valeat propter suum, cum
quo proinde alium suum concurrere oportet, inter
quos fiat electio. Conf. Bachov. ad d. §. 2. Inß. de
assignat. libert. Wissensb. ad Pand. d. 2.

T H E S. XIX. *opus episcopum*

Circa Statum porro libertatis pulchra ab Ulpia-
no refertur quæstio in L. 7. §. 2. 3. ff. de liberal. cauf. ibi: E. 7. §. 2. 3.
Si quis sciens liberum emerit, non denegetur vendito in liber- ff. de liber.
tatem proclamatio adversus eum, qui eum comparavit: eu- cauf.
jusque sit etatis, qui emitus est: idcirco, quia non est venia
dignus,

dignus, qui emit, etiam si scientem prudentemque se liberum esse emerit. Sed enim si postea alius eum emerit ab hoc, qui scivit, ignorans: deneganda est ei libertas. Si duo simul emerint partes, alter sciens, alter ignorans; videndum erit, numquid is, qui scit, non debeat nocere ignorantis? quod quidem magis est. Sed enim illa erit questio; partem solam habebit is, qui ignoravit, an totum? Et quid dicemus de altera parte? an ad eum, qui scit, pertineat? Sed ille indignus est quid habere, quia sciens emerit: rursum qui ignoravit; non potest maiorem partem dominii habere, quam emit; evenire igitur, ut ei profit, qui cum comparavit, sciens, quod alius ignoravit. Equidem licet antiquo jure Civili is, qui ingenui patris & major viginti annis, ad pretium participandum, se tanquam servum venundari passus erat, libertatem amitteret, in poenam admissae fraudis L. 5. §. 1. ff. de Stat. hom. L. 16. C. de liberal. caus. tamen hoc insigniter limitatur in d. L. 7. §. 2. Si nimirum emtor sciverit tales ingenuum esse, tunc enim proclamatio ejusdem ad integros natales non impeditur. Quod si igitur duo emerint, quorum unus sciverit, alter non, ignorantia unius prodest scienti, ut & ille suam partem retineat salvam, & cesset ad libertatem proclamatio, cum haec in se sit individua, nec idcirco ex parte fieri queat. Quamquam enim alias sepe scientia unius noceat alteri, ut casus est in L. 7. §. 2. de Bon. poss. attamen hoc procedit in causis separatis atque dividuis.

Filia ille-

THE. XX.

gitima nub. Ex jure & statu familiarum hic referri meretur bens viro L. 3. C. de natur. liber. ibi in fine deciditur; Quod filia legitimo naturalis nubens Curiali, maculam nativitatis amittat, atque ex persona & dignitate Curialis Viri eam ma fiat?

con-

consequatur conditionem, quæ alias foemina per se habere non posset, utpote à dignitatibus atque officiis publicis exclusa *L. ff. de R. I.* Quod quidem antiquitus per extensionem quandam *Oblationis ad Curiam*, erat constitutum, quod modus ille legitimandi, ut in genere ad liberos naturales pertinebat, ita quoque in filiabus suum producere deberet effectum. Verum an idem hodie procedat, nego, quod nimurum filia illegitima, nubens Viro honeste nato, propterea, ex solo matrimonio, integros natales consequatur. Cum enim ille modus legitimandi, qui olim per oblationem Curiae fieret, hodie sit abrogatus, & præterea jus singulare in favorem Curiae constitutum continebat, non poterit hoc per generalem quandam consequentiam ad mores nostros hodiernos extendi. Et cum apud nos matrimonium tantum illud legitimacionem inducat, quod inter stupratam & stupratorem ipsos contrahitur *Cap. 6. X. qui fil. legit.* atque liberis tantum, non vero parentibus proficere dicatur, ideo recte concludimus, quod ex hoc solo, quando filia spuria nubit honesto viro absque speciali legitimatis actu macula nativitatis non abstergatur; Sequitur enim uxor dignitatem quidem mariti in iis, quæ à civili ratione dependent v.g. præcedentia, foro *L. 8. ff. de Senator. L. 13. C. de dignit.* verum non in iis, quæ ex ratione naturali proveniunt. Conf. Stryck. in *Uf. Mod. Pand. ad tit. de his qui sui vel alien. jur. g. 20.*

THES. XXI.

Potissimum vero exserit se effectus nostræ regulæ in causis minorum individuis, quæ cum majorenibus sunt communes, ita ut privilegium ætatis vel re-

D

stitu-

*Effectus
regule cir-
ca mino-
res in cau-*

sis individuationis eo nomine data minori, proposit etiam majoribus, quae renni, licet alias ex sua persona sine concursu minorum majoribus restitutio in integrum non haberet argumentum. L. 10. ff. quem serv. amitt. Tunc autem hoc sensu causa dicitur individua, quando is, qui restituendus est, non potest sentire effectum restitutio plenarium, nisi eadem restitutio etiam ceteris proposit. Hoepinck Conf. VI. Quest. 3. p. 282. Ad hanc proinde individuationem causae, non sufficit sola communio, sed legalis vel naturalis quedam causarum continentia simul adesse debet. Berlich. P. 1. decif. 180. n. 5. Nec obstat L. per fundum 11. ff. de servit. pred. rustic. ex cuius textus argumento contrarium vult evincere Gometz Var. Refolur. Tom. II. Cap. 14. n. 10. Etenim respondetur, agit textus de jure in fundum, pluribus communem, inductando, ubi certe omnium Dominorum consensus est necessarius, cum tunc jure communi prohibentis conditio habeatur potior L. 28. ff. Com. div. Ex hoc tamen non valet argumentum ad jus jam constitutum, saltem propter beneficium etatis restituendum, ubi jus amplius non dependet a conventione particularum, sed ab autoritate Legis & dispensatione Legislatores, quae certe pleniorem habet effectum. Prodest porro talis restitutio in causa ejusmodi individua minoribus indulta adeo majoribus, ut hisce casibus non opus habeant nova petitione seu actione, sed ipso jure restitutio concessa talem effectum habeat; ut ita major ope exceptionis se tueri possit, si ex eadem causa, in qua minor restitutio impetravit, conveniatur. Berlich. d. decif. 180. n. 4. Ampliatur ulterius, etiam si res in se sit divisibilis quoad com-

commodum utendi. Nam si sic divisa non afferat eandem utilitatem in parte, quoad partem ipsi minori restituto, quam afferret eidem, si in totum omnibus prodesset, censentur res nihilominus & causæ penitus individuæ, & ita etiam majoribus litis confortibus restitutio prodest. Add. Oddus *de Restit.* in *integr. P. I.* Quæst. 46. Art. 4. n. 13. q. non, alibi nisi

THESES. XXII.

Ex dictis itaque fluit notabile (1.) circa præscriptionem, quod privilegium ætatis minoris, initium ejus vel cursum impediens, aut completam rescindens etiam majorenni proficit in causis individuis. Berlich. decif. 180. n. 8. Idem (2.) observatur circa jumenti delationem & præstationem, ut, si duobus vel pluribus, in communii plurium cohæredum causa juramentum pro se & nomine aliorum fratum minorennum, per sententiam judicis fuerit adjudicatum, & tempus jurandi elapsum sit, restitutio minoribus indulta contra lapsum fatale, datur etiam majoribus in eadem causa, cum juramentum sit quoddam individuum & invicem connexam causam involvat. Coler. dec. 173. Oddus. *de Restit.* in *integr. P. I.* qu. 46. Artic. 6. Pariter (3.) si plures sint emphyteuta, qui non solverunt canonem, inter quos esset minor, tunc restitutio competens minori adversus poenam caducitatis competit etiam majoribus communem emphyteus in habentibus, est enim canonis præstatio individualia Berlich. decif. 180. n. 16. Licet enim ipse fundus emphyteuticus divisionem recipiat, tamen supponitur hic casus, ubi fundus adhuc erat inter majorem & minorem communis, neque restitutio hoc casu fit

D 2

ob

ob fundum, sed ob canonem non solutum, qui totam rem afficit, sic, ut divisionis beneficium possessori partis nil profit arg. L. 2. C. si un. ex plur. hered. deb. Unde quoque præsens decisio cessat, si fundus semel fuerit divisus, & cuilibet sua portio separatim obvenierit, tunc enim restitutio minori contra suam partem indulta, non prodest majorenni in sua parte divisa. Oddus de *Restitut. Part. I. qu. 46. Art. 6. n. 26.*

THESS. XXIII.

Exempla afferuntur ex jure feudali. Parili modo res se habet in foro Feudali, ubi circa renovationem investituræ Feudistæ observant. Quod si feudum minorenii cum majorenii adhuc fuerit commune, restitutio minori data contra lapsum spatii annalis, intra quod alias petenda iinvestitura II. F. 24. etiam prodest majorenni composseffori Struv. Synt. Feud. Cap. 10. tb. 9. n. 3. Similiter si feudum, minori cum majorenii commune, sine consensu Domini fuerit alienatum, & ob id à Domino directo revocatum, restitutio minori indulta, prodest etiam fratri majorenni. Heigius Part. II. Qu. 19. Id quod ulterius extenditur etiam ad maiores invicem in communione feudi individui v. g. jurisdictionis, juris pascendi &c. existentes, ita ut innocentia unius excusat alterum de felonie convictum, & inde uterque feendum retineat. Schurf. Cent. I. Cons. 49. n. 6. Unde si duo sint fratres, ab uno Domino feendum communie habentes, & unus eorum Dominum, in acie perlitantem, deseruerit, alter vero frater eundem defendenter, uterque frater feendum eo casu retinere debet. Reusner L. II. dec. 4. n. 26.

THESS.

THES. XXIV.

Circa jus Servitutum exhibet perspicuum exem- Casus est
plum Paulus in L. 10. pr. ff. quem. servitut. amitt. ibi: materia
Si communem fundum ego & pupillus haberemus, licet uter servitu-
que non uteretur, tamen propter papillum & ego viam retineo, tum in L.
Agit nam. textus in specie de servitute viæ, quæ fun- 10. ff. quem
do debetur, qui communiter à pupillo & majori servit.
possidetur, hæc enim licet alias non utendo per tem- amitt. red
pus Lege definitum amittatur L. 7. ff. qm. servit. amitt.
tamen hoc casu ex persona pupilli retinetur, siqui-
dem contra hunc usucapio propter non usum non
currit. Struv. Synt. Civ. Exerc. XIII. th. 60. Ratio vero
huius decisi habetur in L. 18. ff. de S. P. R. quia scilicet
via, tanquam servitus realis est individua, & aut tota
retinetur, aut tota amittitur, & idcirco propter con-
nexitatem causæ, etiam major viam retinet, quæ cum
pupillo ipsi communis est. Idem præterea non tan-
tum in via, verum etiam in reliquis servitutibus rea-
libus procedit, propter jus solidi, quod in hisce cau-
sis inesse dicitur. L. 4. §. 3. Si servit. vind. Ulterior hoc
etiam in sociis majoribus procedit ob conexitatem
causæ, ut non amittatur servitus per non usum si
unius saltem ex sociis usus fuerit. Nam si plurimum
fundo communia aqueductus debitus esset, per unum
eorum, omnibus his, inter quos fundus communis
est, usurpari potuit. Et hic casus est L. 16. ff. qm. ser-
vit. amitt. Nisi tamen, cum fundis regionibus divisus
esset, alter sociorum tantum sit usus, tunc enim al-
ter, qui non est usus, per eum, qui usus est, servitti-
tem non retinet L. 6. §. 1. ff. qm. Servit. amitt. & præ-
terea limitatur, si pluribus quidem servitus deberetur,

D 3

sed

sed diverso tempore & loco, tunc si non omnes sint usi, hisce, per eos, qui usi sunt, servitus non conservatur. d. l. 16. quia proprium eorum cujusque jus fuit, neque per alium usurpari potuit. Struv. *Synt. Civ. Exerc. XIII. tb. 63.* Pariter huc pertinet, quod per usum *alterius* etiam nobis servitus refineatur, non tantum si nostro nomine quis utatur, veluti colonus, procurator &c. verum etiam si suo tantum & proprio nomine, veluti si quis fundum dominantem vel bona vel mala fide possederit & servitute usus fuerit L. 24. ff qm. servit. amitt. quia satis est, nomine fundi itum esse. L. 6. pr. habetur enim respectus potissimum ad rem, & inde per consequentiam factum unius alteri quoque prodest, & jus ejusdem in fundo conservat. Confer. Mantzius de *Servitut.* T. 6. n. 60. & seqq.

THES. XXV.

*Ius Patronatus Cle-
rico & lai-
co commu-
ne intra
quod tem-
pus exer-
ceatur.*

Ad res incorporales, rebus frequenter inhærentes, refertur etiam *Ius Patronatus*, de quo pariter ad hanc causam notari meretur; Quod Laicus Patronus si habeat Compatronum ecclesiasticum etiam habeat semelstre spatiū ad præsentationem sicuti Clericus, licet alias solus quatuor tantum menses habeat Cap. un. §. 1. de *Iure Patronat.* in 6to. Schurf. Cent. III. Conf. 94. n. 6. Rationem Canonistæ hanc allegant, quod propter communionem magis dignum trahat ad se minus dignum Finckelth de *Iure Patron.* Cap. 6. n. 92. Idque etiam procedit, licet Patronus Laicus seorsim præsentaret, quia non ideo definit esse compatronus ecclesiastici, & habere communionem cum eo in jure Patronatus. Garcias de *Benef. Part. V. Cap. 9.* n. 210.

g. n. 210. Pari modo à contrario concludunt ; quod Patronus Laicus cum ecclesiastico non possit variare ; Licet enim alias patronus Laicus intra spatum sibi præfixum plures possit successive, ad idem beneficium præsentare *Clem. 2. de Jure Patron.* imo uno indigno præsentato, potest alium dignum per accumulatiōnem præsentare, si modo tempus præsentationis nondum elapsum sit. *Cap. 24. X. de Jure Patron.* Engel Colleg Jur. Can. L. 3. T. 38. n. 10. Attamen si cum clero in præsentatione concurrat, jus varandi non datur, quia cum gaudeat privilegio patroni ecclesiastici, ita quoque incommodum ratione communio-
nis sentire debet. *Citadin. de I. Patron. Part. VI. n. 36.*

THESS. XXVI.

Ex causa hereditaria obvenit hic controversa Victoria maxime inter Doctores quæstio ; An victoria per querelam inofficiosi testamenti obtenta ab iis, qui ^{lam inoff-} quisquerelandi habent, proflit etiam aliis, querelam ^{closi testa-} ex sua persona non habentibus, ita nimirum, ut ex-^{menti ob-} pugnato semel ab iis testamento, etiam hi simul ad ^{tenta an} successionem ab intestato admittantur, cum alias ^{alii proflit} absque illorum concursu, per testamentum factum, ^{non haben-} fuissent exclusi ? Certe non desunt Summi JCTi, ^{querelam} tibus ? qui, expugnato per querelam testamento, tales per-^{non haben-} sonas simul cum querelantibus ad successionem ab ^{querelam} intestato admittunt, uti notat Vinnius & Mynsing. ad §. 1. *Inst. de inoff. testam.* & in primis Bachov. ad Treutler. *Volum. I. Diff. 13. tb. 4. Litt. D.* quem etiam se-
quitur Stryck. de *Succ. ab intest. Diff. I. Cap. I. tb. 26.* Rationes vero quibus iidem moyentur in eo con-
cludunt, quod querela inofficiosi causam testati re-
ducat

ducat ad causam intestati, idque probant ex L. 6.
§. 1. ff. de inoff. testam. Deinde afferunt L. 16. ff. de inoff.
testam. quæ agit de filio cum quo filia admittenda
foret, si aut egisset aut obtinueret. Verum contra-
riam sententiam defendunt Harprecht ad §. 1. Inst. de
inoff. test. Scotan. Disp. ad Pand. XXIV. thes. 9. Struv.
Synt. Civ. Exerc. X. tb. 24. & novissime Huberus ad
Pand. de inoffic. testam. th. 9. latius propugnat, cui sen-
tentiae etiam accedo ex sequentibus argumentis
(1) quod in L. 19. ff. de inoff. testam. dicatur, posse fieri,
quod per querelam non totum rescindatur testamentum,
sed saltem ex parte infirmetur, & ita per acci-
dens fiat, ut testator ex parte saltem ab intestato de-
cessisse habeatur. (2) in L. 24. ff. eod. dicitur. Quod
si diversi juris fuerint hæredes, possit fieri, ut testa-
tor pro parte testatus & pro parte intestatus possit
decedere, & ita quoque in nostro casu, testamentum
rescinditur pro parte querelantium, sed respectu il-
lorum qui jus querelandi non habent, manet fir-
mum. Cum enim hisce per testamentum præteri-
tis nulla facta fuerit injuria, siquidem per legem id
licuit, ideo non potest speciale privilegium quod
certis tantum personis querelam moventibus in jure
concessum fuit, aliis prodesse in fraudem & contra
mentem Legis, maxime cum agatur de evertenda
ultima voluntate, quæ in passibus suis utilibus non
debet per inutile vitari. Accedit (3) quod haec
rescissio testamenti non sit facta ex causa omnibus
hæredibus ab intestato communi, verum ex causa
judicati, quæ effectum tantum inter litigantes pro-
ducit, & ita aliis jure penitus exclusis, nequit contra ra-
tionem juris prodesse argum. L. 63. ff. de Re Jud. Th.

THES. XXVII.

Neque obstant huic sententiae superius in contrarium allata, nam primo *L. 6. §. 1. de inoff. testam. resolvuntur* agit de illis personis, quae jus agendi habuerunt, sed cur per incuriam hactenus jus suum persequi neglexerunt, his enim victoria à tertio, contra scriptum hæredem obtenta, non novum jus tribuit, neque ipsis ius aliquod ex persona victoris conciliat, cum ipse ius nullum habuerit, cum vicerit, atque ex autoritate rei judicata scriptus hæres repellatur; sed ipsi hæredes ab intestato vocati jure proprio nunc veniunt, tamquam confirmato ob casum aliquem testamento. Quod tamen ad nostrum casum non potest applicari, ubi successio ab intestato non in totum reducitur, sed tantum respectu ejus, qui jure egit, & ita suo juri studere voluit, non aliis prodeesse, ut inde à victoria litis, quæ casu obtenta, ad victoriā quæ jure impetrata, non possit fieri argumentatio. Neque obstat. *d. 1. 16. eod.* Agit enim textis de personis pari jure vocatis, aliter ergo se res habet in personis diuerso jure venientibus, prout in nostro casu evenit. Etenim de liberis id proditum est, ut quando unus ex illis testamentum evertit, tunc reliquis idem remedium applicetur, ut æqualis maneat omnium conditio. *L. 3. §. 1. l. 10. §. ult. de Bon. poss. contr. tabb.*

THES. XXVIII.

Notabile porro recenset Marcianus in *L. ult. ff. Explic. L. de liber. & posthum.* circa exhæredationem filii emancipati, quod licet exhæredatus emancipatus quando liber. & que bonorum possessionem contra tabulas petere posthum. non posset, forte quod justa fuerit exhæredatio;

E

tamen

tamen si in eodem testamento, alter, *suis* hæres, in potestate testatoris existens, fuerit præteritus, uterque ad bonorum possessionem, ab intestato, scilicet ex Edicto, Unde liberi, petendam, recte admittatur. Cum enim tale testamentum, in quo *sui* est præteritus, sit ipso jure nullum; licet respectu emancipati, qui jure antiquo libere præteriri poterat, sit validum; ut sic proprio jure ex nullo capite, aut nullitatis aut querelæ impugnari potuerit: Attamen cum respectu sui præteriti esset nulliter conditum, & ita neque ex hæredatio emancipati in tali testamento, nulliter condito, valere poterat; Ideo JCtus decidit, emancipatum, hoc casu, jure *sui* uti posse, simulque cum ipso ab intestato admitti, à qua successione, alias, solus existens, fuisset exclusus. Cœterum jure Novellarum hæc penitus cessant, siquidem quoad necessitatem institutionis differentia inter suos & emancipatos sublata.

T H E S. XXIX.

Explicatur l. 55. Casus porro singularis in causa hæreditaria ex Marciani scriptis refertur in L. 55. ff. de acq. l. omitti, de acquir. hered. cuius verba sunt sequentia: *Cum hereditate per vel amitt. tris necessarius hæres se abstineat, conditio cohæredi, sive suo, bared. sive extraneo, defertur, ut aut totam agnoscat, aut à tota recedat: & ita se abstinere potest propter alium, qui per suam personam non poterat: si tamen creditores dicant, se concentos esse ejus portione, quia non potest exonerari, nisi deferatur conditio, & alterius parte abstinere se creditores debent, ut ejus actiones ei, qui convenientur, dentur.* Potest autem hæc lex dupliceiter accipi; aut de jure accrescendi, ita ut queratur an cohæres, portione sua agnita & retenta,

retenta, teneatur alterius abstinentis cohæredis portionem simul agnoscere; prout illam Legem explicat Vasqu. de *Success. Progress.* L. III. §. 23. n. 49. aut de jure abstinenti, vel repudiañdi, suam portionem agnitam, una cum portione deficients, sibi ex jure accrescendi delatam, prout intelligit Glossa & Brunnen. ad. d. l. Neque uterque intellectus verbis Legis aut analogiae juris repugnat. Prior casus latet in verbis textus, quia non potest exonerari, hoc est, quia ab hæreditate, qua se semel immisicuit, non potest regulariter abstinere. Posterior in illis verbis: *conditio* s. *electio, defertur, ut aut totam agnoscat, aut à tota recedat* h. e. & suam portionem, jam agnitam, una cum delata dimittat. Duo tamen inde resultant observata, quæ ad nostram propositam materiam reduci possunt. Primo etenim juris recepti est, ut portio vacans cohæredi adeundi etiam invito accrescat L. 35. pr. ff. de *acqu. l. omitt. hered.* Tamen hic singulare est, ut propter concurrentem haredem necessarium, jure Prætorio abstinentem, alter cohæres sive suus sive extraneus electionem habeat, an velit jure accrescendi portionem vacantem simul agnoscere, an utramque dimittere; vel certe volentibus creditoribus suam tantum retinere velit, repudiata altera portione ex jure accrescendi delata. Cujus singularitatis rationem in subtilitate quadam juris veteris & effectu *suitatis* positam arbitror, siquidem etiam post jus Prætorium, nuda existentia *suitatis* aliquos producit effectus: Sic & hoc casu hæres suus, & ita juxta jus antiquum necessarius existens, licet ex jure Prætorio abstineat, tamen videatur in actu primo fuisse hæres:

ut hinc portio ejus, utut abstineat, non videatur re-vera vacans, & sic nec jure accrescendi ad cohæredem pertinere necesse sit, quia jus accrescendi extinguitur portione semel à cohærede agnita, quæ agnitio hoc casu per existentiam suitatis induci posse videtur.

THE S. XXX.

An cohæres res portio- Altera quæstio in eo vertitur; An talis cohæres portionem suam semel agnitam possit unā cum demē semel lata cohæredis abstinentis portione dimittere? *Quod agnitam* quidem juxta ordinariam juris rationem negandum suam possit videbatur; quia hæreditas semel agnita postea repudiat a co-hæredis Verum hoc singulare hic est, ut quod alias jure pro-abstinentis prio facere non potuisset cohæres, jam ex jure à co-portione hærede in ipsum delato facere possit, & utramque dimittere? & agnitam & non agnitam dimittere, nisi credito-res portione abstinentis velint esse contenti. Cujus rationem in hæreditatis individuitate ponendam censem; siquidem ob novam factam portionis deficien-tis delationem, novum agnoscendi vel repudiandi arbitrium dari debet, quod ex natura hæreditatis in-dividua, necessario quoad totum, non quoad partem competere debet.

THE S. XXXI.

Explicatio Aliquando etiam conditio Legatis adjecta, quæ L.74 ff. de condit. & legatarii conjuncti; uti casum notabilem & diffici-demonstr. Iem refert. Papinius in L.74 ff. de condit. & demonstr. ibi: *Mulieri & Titio ususfructus, si non nupserit mulier;* relictus est: *si mulier nupserit, quamdiu Titius & vivit &*

in eodem statu erit, partem ususfructus habebit: tantum enim beneficio legis ex legato concessum esse mulieri intelligendum est, quantum haberet, si conditioni paruisset: nec, si Titius, qui conditione defectus est, legatum repudiet, ea res mulieri proderit. Quanquam enim conditio: Si non nups'erit, quoad personam mulieris non valeat. L. 100. ff. de cond. & demonstr. attamen tenet in persona Titii, adeoque si foemina nubat, deficit ususfructus quoad partem Titii, uti exponit Gordianus Imperator in L. 1. C. de indit. viduit. toll. Hac ipsa tamen tunc portio deficiens ususfructus, contra naturam legati ususfructus, non foeminæ conjunctæ accrescit, sed ad proprietarium recidit. Imo licet Titius partem suam repudiaverit, tamen illa ad foeminam non venit. Cujus decisi rationem exinde deducere licet, quod hoc casti per foeminam steterit, quominus conditio adscripta, in favorem Titii conjuncti adimpleretur, adeoque cum mulier saltem ex beneficio legis admittatur, non potest ex gesto suo, in præjudicium alterius culposo, adhuc plus commodi consequi, quam antea habuit. Duaren. de Jure accresc. L. II. Cap. ult. Nec obstant Papiniani verba, dum ait: quādiu vivit atque in eodem statu manet. Quae verba non id inferunt, quasi mulier Titio mortuo, vel capite ministro, totum legatum habere debeat; siquidem statim subjicit Ictus, foeminam plus habere non posse, quam habuisset, si conditioni paruisset: verum eo spectat, ut intelligamus, vivente Titio & in eodem statu manente, rationem dubitandi fuisse, annon mulier tamdiu totum haberet usumfructum, dimidiad scilicet partem ex sua persona, & dimidiad ex

persona Titii, quia ejus portio , ob non existentem conditionem, haberetur deficiens, & ita jure coniunctionis videretur mulieri accrescere. Verum non obstante ista ratione, Papinianus contrarium responderet : fœminam plus habere non posse, quam suam partem. Sin porro mortuus esset Titius, vel capite minutus fuerit; neque illa ratio erat pro muliere : siquidem morte vel capitinis deminutione ususfructus finitur. Sicuti ergo, si Titio pars ususfructus deberetur, illa desiceret, & ad proprietatem rediret, eo mortuo vel capite minuto : ita nullo modo dubitandum videbatur, quin si Titius, jam conditione defectus, moreretur, vel capite minueretur, mulier profusa exclusa foret, usufructu nimirum tunc finito, atque ad proprietatem revertente. Conf. Fachin. L. 4. Controvers. Cap. 99. Vasqu. de success. Creat. l. s. §. 10. n. 130.

THESS. XXXII.

Explicatur l. 3.
§ 8. de
Edict.
Carbon.

Ad Bonorum possessionem Decretalem, quæ ex jure Prætorio, & quidem in specie ex Edicto Carboniano defertur, pertinet Casus in l. 3. §. 8. ff. de Edict. Carbon., ubi Ulpianus ex mente Juliani ita refert : *Ibidem Julianus querit : Si duo impuberis patriantur status controversiam, & alter eorum puberit : experiri alterius quoque pubertas debet ; scilicet, ut sic de utriusque statu agatur, ne aliquod prejudicium fiat impuberis per puberis personam.* Constat nimirum ex tenore Edicti Carboniani, quod controversia impuberi mota circa statum legitimacionis, debeat ad annos pubertatis differri. Quod si proinde *duo impuberis*, inæqualis ætatis, quorum unus decem, alter duodecim annis, existe-

existeret, status controversiam patientur, uno licet pubescente, judicium status non tenetur suscipere, nisi & alter pubes factus fuerit, ne jus unius laedatur ex persona alterius, & ita alter ex persona alterius dilationem judicii consequitur.

THES. XXXIII.

Circa pignoris causam singularis se offert casus in L. 3. ff. quores pign. vel. hypoth. dat. oblig. ubi Paulus de-
cedit; Quod secundus creditor, licet pactum, de non vendendo pignore, cum debitore inierit, tamen, si dimisso antiquiori creditore, qui tale quid non fuerat pactus, idem jus ex persona illius consequatur, ut, non obstante suo pacto possit nihilominus jure creditoris vendere pignus; si modo primus creditor illud ex pacto habeat. Quamquam enim tale pactum appositum non omnino impedit vendendi jus; tamen difficultius reddit, ut pluribus observatis solennitatibus & denunciationibus demum vendere liceat. L. 4. ff. de pignor. aff. Atque ita jus quod ex proprio pacto amiserat, ex persona alterius eidem restituatur. Neque debitor hoc casu de fide erupta aut injuria sibi facta potest conqueri, cum omnis conventio intelligatur rebus sic stantibus; jam ergo mutata conditione creditoris, per successio-
nem in alterius locum, incidit etiam ista promissio in alium casum, quem forte pacientes ante non cogitarunt, nec proinde in jure postea quæsito & superveniente eidem anterior sua conventione nocere potest; quoniam conventione ad non cogitata non potest extendi. Et quidem hoc facilius procedit, si uterque & primus & secundus creditor sint hypothecarii,

Explica.
L. 3. que
res pign.
vel hy-
porth. dat.

carii, de quibus etiam textus in specie agit ; tunc enim, cum ex sola sua conventione , qua creditor primus dimittitur , omne jus pignoris anterioris consequatur *L.a.C. qu. pot. in pign.* omnino actus ille cum pleno effectu est intelligendus Faber in *Cod. Sabaud.*
L.IIX. T.9. def. 2. ita, ut cum jam ex propria persona pignus aliquod habeat, nunc plus consequatur ex jure dimissi creditoris, ne alias actus agentium fiant frustranei, & sic etiam obtineat jus vendendi pignus, tanquam naturæ pignoris annexum *L. 4. de pignor. art.* Atque hoc procedit non tantum si diverse res sint, quæ primo & secundo creditori fuerint oppignorata, ita nimurum, ut teneat quidem pactum de non vendendo in re sub hac qualitate oppignorata, non vero valeat in re primo creditori oppignorata, in cuius locum & jus jam succedit secundus Bachov. de *Pignor.*
L.IV. Cap. 16. Verum etiam si eadem res pluribus oppignorata sit, & unus de non vendendo pignore actus sit, alter non. Siquidem etiam hoc casu pactum illud ex jure alio superveniente resolvitur, & distrahendi facultas nihilominus competit, ne alias per talem dimissionem creditoris laedatur, quæ tamen in ejus beneficium adinventa.

T H E S. XXXIV.

*Hypothe-
ca mulie-
ris con-
currens
cum tacita
ante-
riori &
expressa
interme-
dia.*

Casus præterea singularis occurrit, concurrentibus tacita hypotheca anteriori, expressa intermedia, & dote mulieris postrema ; ubi queritur, quænam hypotheca sit præferenda ? Certe tacita hypotheca licet tempore anterior, primum locum tenere nequit, cum à dote mulieris supereretur juxta *l. aff. 12. C. qui pot. in pign.* Neque etiam expressa intermedia,

media, cum eidem præferatur tacita antiquior arg.
I. 4. C. eod. Neque porro dos mulieris præponenda
videtur, cum juxta communio rem Doctorum senten-
tiam privilegium prælationis doti tributum pertineat
quidem ad hypothecas *tacitas* anteriores, non vero
ad *expressas*. Siquidem illæ dependent à Lege, adeo-
que per privilegium Legis removeri & postponi pos-
sunt. At vero hæ dependent ex conventione par-
tium, quæ jus facit quæsitus, quod Princeps in du-
bio, per concessionem licet alteri privilegium, non vi-
detur auferre voluisse juxta *I. nec avus 4. C. de emancip.*
Coler. Part. II. dec. 270. Nihilominus tamen tra-
dunt, mulierem hoc casu in dote sua præferendam
esse ; siquidem primum creditorem, qui tacitam
hypothecam habet, vincit ex proprio privilegio ;
Expressam vero intermedium vincit *ex persona primi*
creditoris, cui ipsa præfertur, ut ita jus prælationis,
quod alias ex sua persona propria non haberet, prout
late deducit *Donell. ad I. 12. C. qui pot. in pign. n. 4. seqq.*
consequatur *ex persona alterius*, juxta communiter
receptam regulam ; si vinco vincentem te , vinco
te ipsum *Carpz. P. I. Conf. 28. def. 175.* Coeterum hoc
præsupposito dubium adhuc manet, cur mulieri po-
tius prælatio concedatur, ut possit vincere expressam
hypothecam, cur non ex eadem ratione creditor an-
terioris tacita hypotheca , qui vincit expressam in-
termedium, etiam ex jure hujus secundi creditoris
vincere queat mulierem ; maxime cum ita magis
ordo temporis & ratio analogia juris communis ob-
servari videatur ; quod aliis resolvendum relinquit

F

Rauchb.

Rauchb. P. I. Quest. 4. n. 27. Et profecto rationem diversitatis non licet aliunde accersere, quam ex privilegio & favore dotis, atque ab observantia fori, quæ ita semel in jus commune invaluit. Carpz. l.c. n. 10. seqq. Plures adhuc ejusdem materiae casus, recenset & decidit ex usa fori Berlich. Conclus. Pract. Part. I. Conclus. 72. Sed sub eadem dubitationis ratione derelinquit.

THE S. XXXV.

Ius posses- Ad causam possessionis referri potest; Quod-
sionis ex missio olim à Prætore facta ex causa pluribus com-
persona muni v.g. legati, damni infecti, non tantum missis
alterius prodest, sed omnibus creditoribus, parē causam
questum. habentibus, prout decidit Paulus in L. 12. pr. de reb.
aur. jud. possid. ibi: Cum unus ex creditoribus postulat
in bona debitoris se immitti: queritur utrum solus is, qui
petit, possidere potest; an cum unus petit, & Prætor permi-
sit, omnibus creditoribus aditus sit? & commodius dicitur,
cum Prætor permisere, non tam persona solius petentis,
quam creditoribus, & in rem permisum videri: quod &
Labeo putat. Nec videbitur libera persona acquirere alii:
quia nec sibi quiequam acquirit, cui Prætor permittit: sed
aliquid ex ordine facit: & ideo ceteris quoque prodest.
Plane si is postulaverit, qui creditor non est: minime dicen-
dans est, vel eum, qui creditor est, possidere posse: quia ni-
tol egit talis postulatio. Alter atque si creditor, cui per-
missum est possidere, postea recepit debitum suum: ceteri
suum poterunt peragere bonorum venditionem. Est tamen
necessæ, ut intra statutum à Prætore tempus com-
parue-

paruerint. Struv. Synt. Civ. Exerc. 26. tb. 29. Fallit
praterea in pignore judiciali, quando immisso fit
ex causa judicati, de quo casu agit l. 3. C. qui pot. in
pign. l. 6. §. 7. qua in fraud. Cred. Deinde hic exem-
pli loco referri potest, quod tradit Marciānus in
l. 9. §. 1. ff. de re milit. Quod licet milites prohibeantur
prædia comparare in his provinciis, in quibus
militant, præterquam si paterna eorum fiscus distra-
hat; tamen si heredes exiterint paganorum, prædia ibi-
dem possidere non prohibeantur. Et ita ex persona defun-
cti consequuntur ius etiam personale, quod ex pro-
pria persona non haberent, siquidem hereditatis de-
late ratione nonnulla permittuntur, quæ alias forent
illicita arg. l. 1. §. 12. ad Leg. Corn. de fals. Intelligi-
tur tamen ista prohibitio comparationis militaris
tantum de prædiis rusticis, (licet circa conductionem
inter prædia urbana & rustica non distinguatur l. 31. L f. C.
de locat.) ne scilicet agriculturæ studio milites à mi-
litia avocentur & omisso armorum usu ad ignobile
& sordidum opus rusticum se conferant; Quæ ra-
tio cessat in prædiis urbanis & acquisitis in alia pro-
vincia, quam ubi merent, & sic talia tuto sibi acqui-
sunt, nec acquisita fiscus vindicat l. 13. pr. de re mi-
lit. l. 15. C. eod. Coeterum & talis prohibitio mori-
bus nostris cessat. Add. Voet. de re milit. Cap. VI.
tb. 29. 30.

THES. XXXVI.

Vitis juribus in re, transgredimur ad jura ad
-fieri F 2 Explicatur
rem, l. 23. §. 5ff.

*ff. de Aedi
lit. Edict.* rem, ubi quidem casis acquisitionis ejusmodi legalis immediata rariis occurunt, cum ibi plerumque factum aliquod hominis obligatorium sit intermedium, quod acquisitionem fundat arg. *I. 3. pr. ff. de O. & A.* Nihilominus tamen & circa hoc casus aliquot notare licuit. Etenim circa contractum emitte venditi, & incidentem ibi causam redhibitionis, aliquando evenit, ut vendor ex persona emitoris consequatur id, quod ex propria persona consequi non poterat. Cujus rei Casus assertur ab Ulpiano in *I. 23. §. fin. de Aedilit. Edict.* Ubi vendor servum ex redhibitione recipiens, una cum fructibus & accessionibus intermedii temporis rem capit, nec tantum iis, quos si venditio facta non fuisset, vendor ipse percipere potuisset; verum & illas accessiones emitor restituere tenetur, quos vendor percipere non potuerit forte, *si legatum vel hereditas servo obvenierit, neque refert, potuerit consequi hac vendor, annon potuerit, si servum non vendidisset;* ponamus enim talen-*esse, qui capere aliquid ex testamento non potuerit.* Necrum hæc res nihil nocebit, siquidem accessiones hispectantur rei, non personæ arg. *L. 56. ff. de petit. hered.* Nec potest emitor hac de re conqueri, quasi res intuitu ejus relicta, & per servum ipsi acquista, ause-ratur, & tertio adjudicetur, cum non necesse sit emotorum redhibitoria agere, sed habeat electionem, an hac, an vero quanti minoris agere velit *L. 25. §. 1. de except. rei judicat.* Unde si redhibitionem elegerit videtur in omnem causam consensisse, ut ita omnia resti-

restituere debeat, quæ per servum sunt extra rem
emitoris acquisita l. 24. ff. de Aedilit. Edict.

THES. XXXVII.

Effectus porro nostri decisi spectatur inter so- Explicatur
cios, siquidem aliquando socius ex suo persona juris l. 29. de li-
habendi incapax per alterum socium, ejus juris ca- berat. le-
pacem, id capit Gail, de Arrest. Cap. 8. n. 9. Casum gat.

hujus refert Paulus in l. 29. de liberat. legat. Ubi te-
stator duobus reis promittendi liberationem ab hære-
de legaverat, & licet alter ex testamento capere nil
posset; Attamen si socii sint, propter eum qui capax
est, & ille capit per consequentias, liberato illo per accepti-
lationem: id enim eveniret, etiam si heres solum capacem
liberare jussus esset. Cum enim inter correos una sit
omnium obligatio aliter fieri non potest, quam ut,
obligatione correali per acceptilationem, vel alio
modo, perempta, liberentur omnes l. 2. ff. de duob. reis.
Coeterum haec ipsa liberatio, ita intelligenda, ut corre-
sus quidem iste incapax liberetur ab herede, quem
testator ad liberandum damnavit. Sed non libera-
tur a correto, cui suam ratam contribuere tenetur.
Cum enim legatum hoc liberationis tantum in per-
sona capacis subsistat, atque ideo debitum huic ac-
cepto latum ab herede, imaginariam solutionem fa-
ciat, jam vero corrus solidum solvens possit ratam
a socio repetere; Ideo neque hoc casu repetitio erit
contra correum deneganda, neque exceptio legati
huic proderit, cum in ejus persona sit nullum arg.
l. 140. de Verb. Signo.

THES. XXXVIII.

Limitatio Atque hoc procedit si res sit individua, & subicitur socii sint correi, ut tunc eo ipso liberetur ab hærede & textus incapax, cum integra obligatio ipso jure sit extincta, obstantes resolvuntur.

Atque hoc procedit si res sit individua, & subicitur socii sint correi, ut tunc eo ipso liberetur ab hærede & textus incapax, cum integra obligatio ipso jure sit extincta, obstantes resolvuntur. Sin vero socii non sint, accrebit quidem obligatio incapacis, & liberatio capacis ipsi nil prodest, sed ita, ut delegatio vel cessio actionis, quæ in solidum adhuc contra corretum durat, sit necessaria, & ita capacax percipiat, quod incapaci denegatur. Goedd. l.c. Nec obstat dictis (1) L. si Titio 7. de legat. 2. ubi Paulus ait. Si Titio & ei qui capere non potest decem legata sint, quia duobus hæres dare damnatur, & unus capere non potest, quinque sola Titio dantur. Resp. Agit textus de legato quod partes recipit, ubi acquisitione per alium cessat; at legatum liberationis est individuum, cum in solidum singuli sint obligati, & ita liberatio unius proficit etiam alteri re ipsa conjuncto. (2) Opponitur l.34. §.9. de legat. 1. ibi: Si conjunctim res legetur: constat partes ab initio fieri: nec solum hi partem faciunt, in quorum persona constitutum legatum, verum hi quoque, in quorum persona non constitutum legatum: ut puta Si Titio, & servu proprio sine libertate. Resp. Partem facere dicuntur, non quorum personæ in divisione legati partem accipiunt: Sed cum ejus, qui repudiatur aut incapax est, pars conjuncto accrescit, ad hunc nimurum effectum, ut licet conjunctus legatus sit incapax, atque in ejus persona legatum non constat, tamen propterea, alter conjunctus, non teneatur integrum legatum invitus agnoscere,

agnoscere, sed possit suam tantum partem retinere & alteram dimittere, & ita talis conjunctio incapaci jus accrescendi non tollit, sed tantum agnitionem legati, in re dividua, dividit. Denique (3) Obstat. l. 3. §. 1. de donat. int. vir. & uxor. Resp. Duo in hac lege continentur casus, primo, ubi acceptatio initium sumit a persona incapace, adeoque neque ad capacem extendi potest, quod ab initio non constitit. At vero in nostro casu legatarius capax ab initio statim concurrit, ex cuius persona legatum statim ab initio sustinetur; Deinde talis supponitur casus, ubi acceptatio initium quidem sumit a capace, atque quoad ejus personam liberatio contingit, veruntamen non extendit ad personam mulieris incapacem. Verum Resp. Ratio diversitatis in eo consistit, quod donatio inter conjuges sit titulus legibus penitus prohibitus, adeoque fundamentum ipsius acquisitionis deficit, ut ita non possit incapaci nec per consequentiam proficere; At in legato liberationis, titulus legati non prohibitus, sed tantum inabilitas personae spectatur, ubi facilius acquisitione ex persona alterius habilis potest suppleri.

THESS. XXXIX.

Idem præterea in criminalibus observare licet, Quæstio ut aliquando *noctis ex persona innocentis beneficium adulterii aliquod, dilationem ac mitigationem poenæ consequatur.* Singulare hujus rei exemplum extat in L. 8. ff. de *venire, in poss. mirt.* ubi Paulus refert: *Si venteris nomine mulier missa sit in possessionem, Divus Hadrianus*

drianus Culpurnio Flacco, differendam accusationem adulterii rescripsit : ne quod prejudicium fieret nato. Est nimurum quæstio de adulterio uxoris commisso, favore impuberis differenda, usque ad ejus pubertatem, & scilicet alias, si mater adulterii convicta fuerit, cogatur impubes de possessione decedere, atque ita Edictum Carbonianum & effectus immissionis elidatur. Beneficium ergo uxoris in eo consistit, ut non statim judicium legisJuliae de adulterio pati debat, & ita potest ante decedere, vel forte cum accusatoribus pacisci, & ita famam conservare vel morte poenam evitare. Et licet ipsa ex sua persona propter imputatum delictum hoc privilegio distinctionis habeatur indigna, tamen ex statu & persona impuberis hoc beneficio simul fruitur. Objiciuntur vero huic Pauli decisio (1) L. 3. ff. de Carbon. Ed. ubi quæstio talis non differenda dicitur ; verum additur responsio in ipso textu, quando scilicet permotam illam quæstionem pupillo non præjudicatur arg. L. 3. §. 2. de jurejur. L. 3. §. 6. de Ed. Carbon. Ita nimurum quando semota quæstione status pupillaris, accusatio mera adulterii tantum peragitur ; siquidem non præcise sequitur, partum esse adulterinum, licet mater adulterii convicta fuerit, est enim præsumtio pro partu, adeo, ut si mulier adultera simul eo tempore cum marito cohabitavetit, partus potius ex marito quam adultero conceptus præsumatur l. 11. §. 9. ff. ad L. Jul. de adult. Menoch. L. 6. Praef. 53. Nec Obstac (2) L. 1. C. ad Leg. Corn. de falf. ubi quæstio de falso partu supposito non debet differri ad pubertatem. Resp. itidem sub illa declaratione hoc intelli-

intelligendum, ut matri hoc quidem præjudicet non partui, quatenus nimirum cause invicem separari possint.

THES. XL.

Pariter dilationem poenæ capitalis vel corporis afflictivæ consequitur foemina prægnans propter favorem partus in utero existentis, ne innocens pereat, per l. 18. ff. de Stat. hom. eandemque ob rationem quæstionem etiam seu torturam differri notat l. 3. ff. de pæn. Idemque Doctores quoque de territione & reali & verbali intelligunt, si partui inde periculum aliquod metuendum Tabor de Quæst. Cap. 5. n. 30. Similiter impunitas quandoque conceditur delinquenti ex persona socii, quando nimirum unus puniri non potest, quia non & alter innocens lædatur, ita cum domus ex delicto v. g. propter crimen prodictionis foret diruenda, non diruitur, si illa domus sit communis, quia necessario alterius pars dirueretur Menoch. Remed. I. recuper. poss. n. 378.

THES. XLI.

Singulare porro refert Glōssa ad l. 70. ff. de fure. *Actio furii* circa actionem furti propter surreptam rem hæreditatiæ quamvis rei hæritariae furtum propriæ non fiat l. 68. ff. de furt. Siquidem ad formalem furti rationem, juxta Leges civiles, requiritur, ut res possessa sit, atque invito domino ac possessore auferratur l. 1. §. 15. Si is qui testam. lib. qualis rei possessio & affectio non cadit in hæreditatem jacentem, quia facti est Hillig. ad Don. L. XV. Cap. 28. lit. H. Attamen, si res à defuncto fuerit pignorata aut commodata, & tunc, juxta l. 70. ff. de furt. jacente licet hæreditate, fuerit surrepta, nihilominus

G

hæ-

hæredi postea datur furti actio l. 70. ff. de furt. Licet alias si res penes defunctum extitisset in hæreditate vacua, hæredi danda actio furti non fuisset, verum potius expilata hæreditatis accusatio intentari debet l. 2. ff. expil. hæred. quippe quæ adeo etiam hoc casu regulariter competit, ut si ab uno cohæredum intentata fuerit, hoc propter communionem juris hæreditarii omnibus prospicit, prout notat Paulus l. 4. ff. expilat. hæred. ibi : *Res hæreditariae omnium hæredum fuisse communes; & ideo eum, qui expilate hæreditatis crimen objicit, & obtinuit, etiam cohæredi profuisse videri.* Atque ita heres actionem furti, quam ex propria persona & jure instituere non poterat, consequitur ex possessione per personam creditoris vel commodatarii detenta ; Id quod etiam salva juris analogia fieri potest. Cum enim res à defuncto ex pignore tradita, & commodata in bonis ejusdem & possessione civili maneat, ideo perfectum & personam creditoris ac commodatarii, quasi à defuncto adhuc possessa, & ita ex possessione reali invito possessore ablata habeatur, ut hinc in rationem furti formalem incidat & actioni furti locum faciat.

THE S. XLII.

Exempla. Pergimus ad *judicia* : ubi quidem exempla in *ex judicii* vulgo nota sunt, quomodo ex concursu & persona terribus re- tii, atque ob continentiam causarum, quis forum, aut *fruntur.* instantiam sortiatur. Unde quoque brevissime quædam, ne labor nimium excrescat, notabimus. Sic si consors litis in causa communi forum privilegiatum habeat, hoc etiam prodest alteri, qui ex sua persona fori privilegium non habet, ne scilicet judicium distrahitur l. nulli 10. C. de *judicio.* Berlich. P. II. dec. 220.

Ita

Ita laicus etiam in foro ecclesiastico convenientius, si cum clero rem communem habet. Grammat. dec. 21. Sive causa sit civilis sive etiam criminalis Gometz *Vasari. Resol. Tom. II. C. 33. n. 1.* Similiter privilegium misericordium personarum ex l. un. Cod. quondam. Imperat. inter pap. pertinet etiam ad litis consortes alias non privilegiatos Thessaurus dec. 77. n. 2. seqq. Pariter privatus gaudet jure Austregæ cum Statu Imperii in continentia causæ Lauterb. *T. de quib. reb. ad eund. jud. eat. p.m. 156.* Gail. l. t. O. 32. Et si plures sint litis consortes, quorum unus tantum imminutæ Camera est subiectus, omnes in illa causa communi forum in Camera sortiuntur, cessante exceptione primæ instantiæ Myns. *Cent. I. Obs. 4. n. 2.* Ita quoque dilatio ab una parte impetrata est utrique parti communis l. 6. Cod. g. i. de temp. restit. in integr. Nec non appellatio ab uno litis consorte interposita in causa communi atque individua prodest alteri, ita, ut licet ex propria persona non appellaverit, tamen possit adhaerere & suum quoque interesse deducere Scace. de *Appellat. quæst. 12. n. 71. seqq.* modo causa connexa & individua sit, & fiat adhæsio intra decem dies à tempore notitiæ Mev. P. I. dec. 158. ac debet notificari judici à quo, & tunc efficium habet, licet appellans prior renunciaverit appellationi Brun. *Proc. Civ. Cap. XXVIII. n. 27.*

THESS. XLIII.

Superioribus denique observationibus contrarium *Contraria* est; Quod aliquando quis ex concurso tertii minus juris exemplis habeat, quam alias vel solum, vel cum alio concurrens habuerit, ut sic potius aliquid amittat quam acquirat. Ita tur. ascendentes secundi vel ulterioris gradus numero impares, si inter se soli concurrent, succedunt in lineas sive genera, ita, ut v.g. avus in linea paterna solus existens dimidiam hæreditatis partem capiat, & alteram dimidiam duo in altera linea existentes Nov. 118. Cap. 2. Gudelin. de *Jure noviss.* L. II. Cap. 14. At vero si cum fratribus defuncti

vel fratrū liberis concurrant, nunc successio sit in capita,
etiam si diversarum linearum, numero impares fuerint,
& ita unicus avus in linea altera existens, cum antea dimi-
diā caperet, nunc portionem tantum virilem auferat.
Stephani ad Nop. 118, n. 47. Struy. Synt. Civ. Exerc. XXXVIII.
ib. 29. Similiter is, qui cum muliere tamquam confidejus-
for, apud eundem creditorem intercesserit, beneficium
divisionis amittit, quod alias ex Epistola D. Hadriani fide-
jussoribus competit, & subducta persona mulieris obliga-
tur in solidum, juxta l. 48. pr. ff. de fidejuss. Cum enim
seire possit ac debuerit, foemina non posse se efficaciter
ex fidejussione obligare, hic error juris eatenus ipsi nocet,
ut obligationem videatur in solidum suscepisse. Aliter
res se habet si foemina vel tamquam principalis correas
simul cum masculo intercesserit, vel utilitatem quandam
inde habeat, de quo casu loquitur l. 18, ff. ad SCt. Vellej.
item l. 2. 8. C. eod. Cessat denique supra scriptum deci-
sum in omnibus casibus, ubi vel dispar ratio dari potest,
vel diversitas causæ, ejusque dividuitas se exerit. Ever-
hard. Conf. 118. Pantichm. I. II. qu. 8.

THES. XLIV.

Epilogus.

Atque hæc sunt, quæ de jure ex persona tertii quæsi-
to in præsens adducere placuit. Credo equidem fore
plerosque, qui hoc genus scripturæ leve & non satis di-
gnum quin perlegatur ac eruditio orbi communicetur,
judicent. Attamen quivis perpendens, hanc materiam,
quantum memini & ab aliis peritioribus comperi, num-
quam à tali JCto, cuius scientia in illustriori loco posita
fuerit, pertractatam, sed à me, qui vix abhinc ante trien-
nium castra musarum notitiae & scientiæ Legum inhæren-
tium, salutari, prima vice delibatam esse, facile insontibus
conaminibus meis quid indulserit. Ulteriorem interim
& solidiorem hujus doctrinæ elaborationem relinquo
pleniori & accuratori aliorum discussioni; siquidem mihi
sufficiat tentasse, quid humeri valeant, quid
ferre reculent.

F I N I S.

FR-

PRÆNOMINISSIMO ET ORNATISSIMO INVENI
DOMINO
FRIDERICO AVGVSTINO
WERNERO
LEGVM CVLTORI
AMICO ET AFFINI PLVRIMVM COLEND^O
S. D. P.
P R A E S E S.

Riennium est, Amice carissime, ex quo meis Exercitationibus, tam Theoreticis quam Practicis, pari laude atque diligentia interfueristi.

Vt proinde jus & fas sit, Te discedentem jam, ex nostra Salana, triplici honoris exemplo, tribus verbis, comitari. Quorum primum quidem *Laudis* est, quam ex Tua humanitate, judicio atque industria, optimo meritoque jure es promeritus. Quod si enim ex Symmachii dicto: *Verus & maximus laudis profectus est, quoties sequentibus priora vincuntur.* Id recte munus feliciter adimplevisti, qui ad prima humaniorum litterarum jacta fundamenta, insigne facul-

cultatis altioris Juridicæ addidisti incrementum. Ex hoc igitur secundum honoris exemplum, *Gratulationis* nimis nascitur, ut Tuo jam edito publico eruditio-
nis specimini Tibique acclamare liceat,
veteri olim populi Romani ore; *Feliciter*
omniacedant, & honoris auctiores profe-
rantur in dies processus, juxta l. 3. C. de
offic. *Rector.* *Provinc.* Huic successorium
est tertium, nempe *Valedictionis*, quam
omnes boni & amici Tibi, una mecum,
ex animo apprēcantur. Valeas igitur at-
que in cœptis pergas, ut tandem pertingas
ad illam metam, ad quam duce fortuna,
imperante Deo, & votis piorum atque
optimorum Parentum es destinatus. Quo
aliquando Tua in rempublicam judicia-
riam merita Te laudare; prosperi succes-
sus Tibi gratulari; & Eventus denique
rerum fortunati, dictis Tuis factisque, in
longos annos, ad vitæ usque exitum, va-
ledicere queant. Dabam Jenæ die 12.

April. 1718.

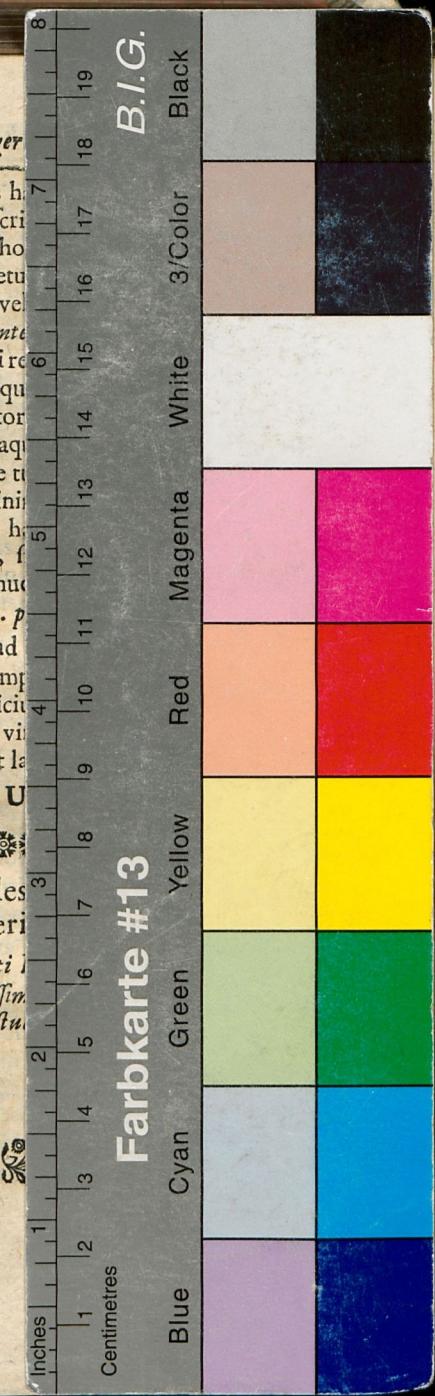
99 A 6972

Sb₁

Reprov

VZ

DISSE^RTAT^O IVRIDICA
DE
**IVRE EX PERSONA
TERTII QVÆSITO**
QVAM
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIP^E AC DOMINO
DOMINO
GVILIELMO HENRICO
DVCE SAXONIÆ, IVLIACI, CLIVIÆ, MONTIVM
ANGARIÆ, ET WESTPHALIÆ
ET RELIQUA
CONSENSV ILLVSTRIS FACVLTATIS IVRIDICÆ
SVB PRÆSIDIO
**DN. FRIDERICI GOTTLIEB
STRU^VII**
IVR. VTRIVSQVE DOCTORIS CVRIÆ DVCALIS SAXONICÆ
ADVOCATI ORDINARI^I
PRÆCEPTORIS ET AFFINIS SVI PLVRIMVM
COLENDI
IN ILLVSTRI ACADEMIA IENENSI
MDCCXVIII DIE APRILIS
PVBLICO ERVDITORVM EXAMINI SVBMITTIT
AVTOR ET RESPONDENS
FRIDER. AVGVSTINVS WERNER.
SCHWARTZBVRGICVS.
LEGVM CVLTOR.

IENÆ LITTERIS FICKELSCHERRIANIS.